ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΜΕ ΠΕΡΙΟΔΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ 01.01.2025 ΕΩΣ 31.12.2025

(άρθρο 167 παρ. 1 του ν. 4270/2014)

---

1. Εισαγωγή

Ο Απολογισμός και οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Κράτους με περίοδο αναφοράς 01/01/2025 έως 31/12/2025 καταρτίστηκαν από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους (ΓΛΚ) σύμφωνα με: α) τις διατάξεις των άρθρων 163-166 του ν. 4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις» (Α΄143) και β) τις αρχές και τους κανόνες του ισχύοντος Λογιστικού Πλαισίου Γενικής Κυβέρνησης (ΛΠΓΚ) ήτοι π.δ. 54/2018 (Α΄103), και τη Λογιστική Πολιτική για την Πρώτη Εφαρμογή (ΛΠΠΕ) του ΛΠΓΚ [αριθ. 2/30886/ΔΛΓΚ/23-7-2020 απόφαση του Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας & Οικονομικών (Β΄3136) όπως αυτή ισχύει], και υποβλήθηκαν στο Ελεγκτικό Συνέδριο για έλεγχο.

Με τον Απολογισμό παρουσιάζονται τα στοιχεία της εκτέλεσης του Κρατικού Προϋπολογισμού (ΚΠ) και επιτελείται η λογοδοσία της Κυβέρνησης αναφορικά με τις αρχικές προβλέψεις.

Σημειώνεται ότι η οντότητα αναφοράς Κράτος ή «Κεντρική Διοίκηση» (ΚΔ) είναι η πρώτη από τις οντότητες αναφοράς που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΛΠΓΚ, η οποία το εφαρμόζει σταδιακά από 01/01/2019.

Ως μέρος του ΛΠΓΚ, η Λογιστική Πολιτική για την Πρώτη Εφαρμογή (ΛΠΠΕ) παρέχει, όπως και τα αντίστοιχα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, καθοδήγηση για την κατάρτιση και παρουσίαση των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων κατά τη μεταβατική περίοδο, με σκοπό να δοθεί επαρκής χρόνος στην οντότητα για να οργανώσει τις διαδικασίες και τις δομές, να καταρτίσει τα απαραίτητα λογιστικά αρχεία και μητρώα και να αναπτύξει κατάλληλο πληροφοριακό σύστημα για την υποστήριξη της λογιστικής πλήρους δεδουλευμένης βάσης.

Με τις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζεται μια δομημένη απεικόνιση της Χρηματοοικονομικής Θέσης, της Χρηματοοικονομικής Επίδοσης και των Ταμειακών Ροών για την ΚΔ, σύμφωνα με το ισχύον ΛΠΓΚ.

Η αρμόδια για τον έλεγχο Υπηρεσία Επιτρόπου «Απολογισμός και Ισολογισμός του Κράτους» του Ελεγκτικού Συνεδρίου, αφού τις έλεγξε, τις επέστρεψε στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους μαζί με τη σχετική Έκθεσή της (παρ. 1 του άρθρου 167 του ν. 4270/2014).

Στην Έκθεση της προαναφερόμενης Υπηρεσίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου γίνεται ανασκόπηση των δημοσιονομικών στοιχείων της περιόδου αναφοράς 2025 και καταγράφονται σχόλια, παρατηρήσεις και ελεγκτικές διαπιστώσεις επί του Απολογισμού των Εσόδων - Εξόδων του Κράτους και των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων. Μέρος αυτών αφορά στη δημοσιονομική διαχείριση και μέρος στη χρηματοοικονομική πληροφόρηση για τις σχετικές συναλλαγές και γεγονότα.

Επί των σχολίων και παρατηρήσεων της Έκθεσης σημειώνονται απόψεις και σχόλια ως ακολούθως:

2. Επί του Απολογισμού των Εσόδων - Εξόδων του Κράτους

2.1 Επισκόπηση αποτελεσμάτων Κρατικού Προϋπολογισμού

Η υλοποίηση του Κρατικού Προϋπολογισμού (ΚΠ) έτους 2025, ως προς το σκέλος των εσόδων, πλην των εσόδων από χρηματοοικονομικές συναλλαγές, σύμφωνα με την κατάσταση Προϋπολογισμού/Απολογισμού περιόδου αναφοράς 01/01/2025 έως 31/12/2025 με βάση την οποία δημιουργήθηκε ο πίνακας εκτέλεσης του ΚΠ που ακολουθεί, εμφανίζει υπέρβαση κατά 1.675 εκατ. ευρώ, που οφείλεται κυρίως στα αυξημένα έσοδα από φόρους.

Ως προς το σκέλος των δαπανών, πλην των χρηματοοικονομικών συναλλαγών, ο ΚΠ υλοποιήθηκε εντός των ορίων των πιστώσεων, όπως αυτές διαμορφώθηκαν κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους 2025, μετά την ψήφιση συμπληρωματικού προϋπολογισμού ύψους 500 εκατ. ευρώ στο εθνικό σκέλος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (άρθρο 86 του ν. 5217/2025, Α΄ 120), τις μεταφορές πιστώσεων μεταξύ των ΑΛΕ και τις εγγραφές σε ύψος πίστωσης ύστερα από την είσπραξη ισόποσου εσόδου, σύμφωνα με το πλαίσιο κανόνων όπως αυτοί ορίζονται στον ν. 4270/2014.

Το πλεόνασμα του ΚΠ από δραστηριότητες πλην των χρηματοοικονομικών συναλλαγών διαμορφώθηκε στο ποσό των 170 εκατ. ευρώ, έναντι της αρχικής πρόβλεψης για έλλειμμα 4.408 εκατ. ευρώ.

Τα συνολικά έσοδα και έξοδα από χρηματοοικονομικές συναλλαγές υπερέβησαν τις αντίστοιχες προβλέψεις του ΚΠ, λόγω των αυξημένων ταμειακών εισροών και ταμειακών εκροών στην κατηγορία «Δάνεια».

Το πλεόνασμα του ΚΠ από χρηματοοικονομικές συναλλαγές διαμορφώθηκε στο ποσό των 1.403 εκατ. ευρώ, έναντι της αρχικής πρόβλεψης για πλεόνασμα 1.328 εκατ. ευρώ.

Συγκεντρωτική κατάσταση Προϋπολογισμού / Απολογισμού περιόδου αναφοράς 1/1/2025 έως 31/12/2025								
(Σε εκατ. ευρώ)	2025				2024			
	Αρχικά ποσά (α)	Τελικά ποσά (β)	Πραγματοποιηθέντα ποσά (γ)	Διαφορές (δ)= (γ) – (β)	Αρχικά ποσά (α)	Τελικά ποσά (β)	Πραγματοποιηθέντα ποσά (γ)	Διαφορές (δ) = (γ) – (β)
Α1 Έσοδα προϋπολογισμού								
11 Φόροι	62.055	62.055	63.606	1.551	56.597	56.597	60.907	4.310
12 Κοινωνικές εισφορές	60	60	61	1	56	56	61	5
13 Μεταβιβάσεις	8.131	8.131	7.518	-613	7.960	7.960	5.738	-2.222
14 Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών	2.405	2.405	2.978	573	5.547	5.547	3.486	-2.061
15 Λοιπά τρέχοντα έσοδα	2.775	2.775	2.949	174	2.555	2.555	3.930	1.375
Σύνολο (Α1)	**75.426**	**75.426**	**77.112**	**1.686**	**72.715**	**72.715**	**74.122**	**1.407**
Α2 Πάγια και τιμαλφή								
31 Πωλήσεις παγίων περιουσιακών στοιχείων	37	37	26	-11	23	23	40	17
33 Πωλήσεις τιμαλφών	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο (Α2)	**37**	**37**	**26**	**-11**	**23**	**23**	**40**	**17**
Σύνολο Εσόδων Α = (Α1 + Α2)	**75.463**	**75.463**	**77.138**	**1.675**	**72.738**	**72.738**	**74.162**	**1.424**
Β1 Έξοδα προϋπολογισμού								
21 Παροχές σε εργαζόμενους	14.889	15.564	15.433	-131	14.850	15.204	14.951	-253
22 Κοινωνικές παροχές	425	877	538	-339	410	494	350	-144
23 Μεταβιβάσεις	34.741	44.909	42.511	-2.398	33.229	43.460	41.673	-1.787
24 Αγορές αγαθών και υπηρεσιών	2.040	5.022	4.560	-462	1.792	4.159	3.680	-479
25 Επιδοτήσεις	81	1.923	1.921	-2	81	1.214	1.183	-31
26 Τόκοι	7.701	8.247	8.085	-162	7.701	8.559	8.373	-186
27 Λοιπές δαπάνες	102	131	27	-104	111	158	117	-41
29 Πιστώσεις υπό κατανομή	17.283	1.084	0	-1.084	14.835	1.443	0	-1.443
Σύνολο (Β1)	**77.262**	**77.758**	**73.074**	**-4.684**	**73.009**	**74.691**	**70.327**	**-4.364**
Β2 Πάγια και τιμαλφή								
31 Αγορές παγίων περιουσιακών στοιχείων	2.610	4.657	3.894	-763	2.727	4.400	3.425	-975
33 Αγορές τιμαλφών	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο (Β2)	**2.610**	**4.657**	**3.894**	**-763**	**2.727**	**4.400**	**3.425**	**-975**
Σύνολο Εξόδων Β = (Β1 + Β2)	**79.871**	**82.415**	**76.968**	**-5.447**	**75.736**	**79.091**	**73.752**	**-5.339**
Γ Αποτέλεσμα προϋπολογισμού (Πλεόνασμα ή έλλειμμα) (Α-Β)	**-4.408**	**-6.952**	**170**	**7.121**	**-2.998**	**-6.353**	**410**	**6.763**
Δ Έσοδα προϋπολογισμού χρηματοοικονομικών συναλλαγών από:								
41 Ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (SDRs)	0	0	0	0	0	0	0	0
43 Πωλήσεις χρεωστικών τίτλων	11	11	1.062	1.051	11	11	11	0
44 Χορηγηθέντα δάνεια	20	20	972	952	0	0	52	52
45 Πωλήσεις συμμετοχικών τίτλων και μεριδίων επενδυτικών κεφαλαίων	467	467	331	-136	1.095	1.095	899	-196
49 Προκαταβολές και λοιπές απαιτήσεις	0	0	33	33	0	0	34	34
51 Ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (SDRs)	0	0	0	0	0	0	0	0
52 Υποχρεώσεις από νόμισμα και καταθέσεις	66	66	84	18	55	55	64	9
53 Χρεωστικούς τίτλους (υποχρεώσεις)	25.973	25.973	23.825	-2.148	28.205	28.205	27.596	-609
54 Δάνεια	1.202.027	1.202.027	1.601.134	399.107	1.004.195	1.004.195	1.421.043	416.848
57 Χρηματοοικονομικά παράγωγα	800	800	1.214	414	1.350	1.350	2.657	1.307
59 Ληφθείσες προκαταβολές και λοιπές υποχρεώσεις (εκτός υπέρ τρίτων)	0	0	0	0	0	0	0	0
81 Κεφάλαιο (Αυξήσεις Μετοχικού Κεφαλαίου)	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο (Δ)	**1.229.364**	**1.229.364**	**1.628.654**	**399.290**	**1.034.911**	**1.034.911**	**1.452.356**	**417.445**
Ε Έξοδα προϋπολογισμού χρηματοοικονομικών συναλλαγών για:								
41 Ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (SDRs)	0	0	0	0	0	0	0	0
43 Αγορές χρεωστικών τίτλων	0	0	0	0	0	0	0	0
44 Χορηγήσεις δανείων	3.741	5.075	3.819	-1.256	2.031	2.016	1.541	-475
45 Αγορές συμμετοχικών τίτλων και μεριδίων επενδυτικών κεφαλαίων	1.755	1.510	157	-1.353	1.558	1.223	720	-503
49 Προκαταβολές και λοιπές απαιτήσεις	0	33	32	-1	0	58	33	-25
51 Ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (SDRs)	0	0	0	0	0	0	0	0
52 Υποχρεώσεις από νόμισμα και καταθέσεις	0	0	0	0	0	0	0	0
53 Χρεωστικούς τίτλους	19.375	20.859	20.350	-509	26.610	26.610	24.834	-1.776
54 Δάνεια	1.203.165	1.602.257	1.602.255	-2	1.002.253	1.426.547	1.426.546	-1
57 Χρηματοοικονομικά παράγωγα	0	1.372	638	-734	0	2.657	1.424	-1.233
59 Ληφθείσες προκαταβολές και λοιπές υποχρεώσεις (εκτός υπέρ τρίτων)	0	0	0	0	0	0	0	0
81 Κεφάλαιο (Μειώσεις Μετοχικού Κεφαλαίου)	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο (Ε)	**1.228.036**	**1.631.106**	**1.627.251**	**-3.856**	**1.032.452**	**1.459.111**	**1.455.098**	**-4.013**
ΣΤ Αποτέλεσμα χρηματοοικονομικών συναλλαγών (Δ-Ε)	**1.328**	**-401.742**	**1.403**	**403.145**	**2.459**	**-424.200**	**-2.742**	**421.458**

Σημ. 1:Στη στήλη τελικά ποσά (β), ως προς το σκέλος των εσόδων αναγράφονται οι προβλέψεις του ψηφισμένου προϋπολογισμού, ενώ ως προς το σκέλος των εξόδων οι τελικά διαμορφωθείσες πιστώσεις αυτού.

2.2 Γενικά σχόλια

Τα καθαρά εισπραχθέντα έσοδα του ΚΠ, πλην των εσόδων από χρηματοοικονομικές συναλλαγές, ανήλθαν στο ποσό των 77.138 εκατ. ευρώ, υπερβαίνοντας τις αρχικές εκτιμήσεις κατά 1.675 εκατ. ευρώ, με το ποσοστό υλοποίησης να διαμορφώνεται στο 102,22%. Η υπέρβαση έναντι του στόχου εντοπίζεται κυρίως:

α) στην κατηγορία «Φόροι επί αγαθών και υπηρεσιών», η οποία εμφανίζεται αυξημένη κατά 677 εκατ. ευρώ έναντι της πρόβλεψης του προϋπολογισμού. Η αύξηση αυτή προέρχεται κατά κύριο λόγο από το φόρο προστιθέμενης αξίας κατά 249 εκατ. ευρώ και τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης κατά 187 εκατ. ευρώ,

β) στην κατηγορία «Φόρος εισοδήματος», η οποία εμφανίζεται αυξημένη έναντι του στόχου κατά 692 εκατ. ευρώ. Η αύξηση αυτή οφείλεται κυρίως στο φόρο εισοδήματος πληρωτέο από φυσικά πρόσωπα (ΦΠ), ο οποίος εμφανίζεται αυξημένος κατά 773 εκατ. ευρώ.

Οι δαπάνες του ΚΠ για μη χρηματοοικονομικές συναλλαγές υλοποιήθηκαν εντός των ορίων των πιστώσεων, όπως αυτές διαμορφώθηκαν εντός της περιόδου αναφοράς 2025, σύμφωνα με τα προαναφερόμενα στην παρ. 2.1.

Ειδικότερα, τα έξοδα μη χρηματοοικονομικών συναλλαγών διαμορφώθηκαν στο ποσό των 76.968 εκατ. ευρώ, μειωμένα κατά 2.903 εκατ. ευρώ έναντι των αρχικών πιστώσεων του ΚΠ 2025 και κατά 5.447 εκατ. ευρώ έναντι των τελικά διαμορφωμένων πιστώσεων.

Τα έσοδα και έξοδα από χρηματοοικονομικές συναλλαγές στην κατηγορία 54 «Δάνεια» υπερέβησαν τις αντίστοιχες προβλέψεις του ΚΠ λόγω των αυξημένων εισπράξεων και πληρωμών αντίστοιχα. Σημειώνεται ότι, όπως προβλέπεται στο άρθρο 60, παρ. 4 του ν. 4270/2014, όταν οι δαπάνες της Κεντρικής Διοίκησης για την εξυπηρέτηση του δημοσίου χρέους υπερβαίνουν τις σχετικές πιστώσεις στον ΚΠ, δύνανται να εγγραφούν και να αναληφθούν πρόσθετες πιστώσεις, με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας & Οικονομικών.

3. Σχόλια επί του Απολογισμού – Ισολογισμού & των Λοιπών Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

3.1.1 Παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου στις σελίδες 14–16, 43-44 και 158 (3η παρ.) της Έκθεσης σχετικά με τη διαπίστωση πλημμελούς τήρησης των αρχών της καθολικότητας, της ειλικρίνειας και της ακρίβειας, που διέπουν την κατάρτιση του Προϋπολογισμού λόγω μη ενσωμάτωσης στον Προϋπολογισμό και τον Απολογισμό του συνόλου των εσόδων ή και υποεκτίμησης των σχετικών προβλέψεων καθώς και του συνόλου των εξόδων.

Η αρχή της καθολικότητας εφαρμόζεται στο σύνολο των εσόδων και δαπανών του κρατικού προϋπολογισμού, πλην της περίπτωσης που ορίζεται στην παρ. 1 του άρθρου 74 του ν. 4270/2014 (ΦΕΚ Α΄143), σύμφωνα με την οποία επιτρέπεται, με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και κατά παρέκκλιση του κανόνα του μη ειδικού προορισμού των εσόδων της περ. α’ της παρ. 1 του άρθρου 51 του ιδίου νόμου, η αύξηση πιστώσεων του προϋπολογισμού Υπουργείων και Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, κατά ποσά ίσα με έσοδα του προϋπολογισμού που δεν είχαν προβλεφθεί και που προκύπτουν, μεταξύ άλλων, από είσπραξη ποσών που προορίζονται βάσει ρητής διάταξης νόμου για την αντιμετώπιση ορισμένης δαπάνης (εγγραφή πιστώσεων κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους) και πλην της περίπτωσης ειδικών διατάξεων όπως το άρθρο 75 του ν. 4070/2012 (Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης).

Ως προς το σημείο (α) στη σελίδα 14, οι εισπράξεις από τον Οργανισμό Διαχείρισης και Ανάπτυξης Πολιτιστικών Πόρων αυξάνουν ισόποσα, κατά την εκτέλεση του προϋπολογισμού, τις πιστώσεις του Υπουργείου Πολιτισμού, σύμφωνα με το άρθρο 17 του ν. 4761/2020 (Α΄ 248), και για τον λόγο αυτό δεν προβλέφθηκαν ποσά ούτε στα έσοδα ούτε στις δαπάνες. Αντίστοιχα, ως προς το σημείο (β) στη σελίδα 14, τα ποσά της κράτησης στις συμβάσεις της Επιτροπής Προμηθειών Υγείας εγγράφονται ως δαπάνη στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Υγείας, σύμφωνα με την ΔΥ6α/οικ.36932/17.3.2009 ΚΥΑ (Β΄ 545), ενώ η εγγραφή πιστώσεων κατά τη διάρκεια του έτους με ποσά εσόδων που δεν είχαν προβλεφθεί προβλέπεται ρητώς στο άρθρο 74 του ν. 4270/2014.

Ως προς τα σημεία (γ) και (στ) στη σελίδα 15, οι προβλέψεις για τις επιστροφές ιδίων πόρων της ΕΕ διαμορφώνονται με βάση την πληροφόρηση της Διεύθυνσης Ευρωπαϊκής Ένωσης και Διεθνών Σχέσεων, ενώ οι προβλέψεις και η εκτέλεση του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων, στον οποίο εντάσσονται οι επιστροφές από χρηματοδοτικά μέσα έργων επενδύσεων, ανήκουν στην

αρμοδιότητα της Διεύθυνσης Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.

Ως προς το σημείο (ε) στη σελίδα 15, η ειδική εισφορά αλληλεγγύης των φυσικών προσώπων καταργήθηκε για όλα τα εισοδήματα από 1.1.2023 με το άρθρο 177 του ν. 4972/2022 (Α΄ 181) και η μηδενική πρόβλεψη αποτυπώνει το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο, ενώ οι εισπράξεις αφορούν κατά κύριο λόγο ρυθμίσεις οφειλών προγενέστερων ετών. Επιπλέον, ως προς το σημείο (ζ) στη σελίδα 15, η διάταξη του άρθρου 23 παρ. 2 του ν. 5173/2025 (Α΄ 11), βάσει της οποίας δημιουργήθηκε ο νέος ΑΛΕ για τα έσοδα των Στρατιωτικών Νοσοκομείων, θεσπίστηκε μετά την κατάρτιση του Κρατικού Προϋπολογισμού 2025, η δε εγγραφή ισόποσων πιστώσεων κατά το άρθρο 74 του ν. 4270/2014 προϋποθέτει ότι τα σχετικά έσοδα δεν έχουν προβλεφθεί.

Επί της παρατήρησης στο σημείο (δ) στη σελίδα 15 της Έκθεσης για τη συμμετοχή του Ελληνικού Δημοσίου στα κέρδη της ΤτΕ, θα πρέπει να τονιστεί ότι η παρατήρηση αυτή δεν λαμβάνει υπόψη τη διάκριση μεταξύ της διαδικασίας κατάρτισης και της διαδικασίας ψήφισης του Προϋπολογισμού. Ειδικότερα, η πρόβλεψη των εσόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού διενεργείται κατά το στάδιο της κατάρτισής του, βάσει των στοιχείων που είναι διαθέσιμα κατά τον χρόνο αυτόν και σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και της συνετής εκτίμησης των εσόδων. Η μεταγενέστερη ψήφιση του Προϋπολογισμού από τη Βουλή δεν συνιστά στάδιο παραγωγής νέων οικονομικών δεδομένων ούτε μεταβάλλει τα πραγματικά στοιχεία επί των οποίων στηρίχθηκαν οι προβλέψεις. Περαιτέρω, κατά τον Δεκέμβριο του 2024, οπότε βρισκόταν σε εξέλιξη η διαδικασία ψήφισης του Κρατικού Προϋπολογισμού οικονομικού έτους 2025, δεν είχαν ακόμη οριστικοποιηθεί τα οικονομικά αποτελέσματα της Τράπεζας της Ελλάδος για τη χρήση 2024, η οποία δεν είχε καν ολοκληρωθεί χρονικά. Ως εκ τούτου, δεν ήταν δυνατόν να υφίσταται οριστική γνώση του ποσού που θα διανεμόταν στο Ελληνικό Δημόσιο από τα κέρδη της Τράπεζας, δεδομένου ότι δεν είχαν ακόμη καταρτισθεί οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις ούτε ο Πίνακας Διάθεσης Κερδών, ο οποίος αποτελεί το επίσημο και οριστικό στοιχείο προσδιορισμού του σχετικού εσόδου.

Σχετικά με την παρατήρηση επί των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, σημειώνεται ότι τα σχετικά έσοδα, τα οποία δεν αποτελούν έσοδα του κρατικού προϋπολογισμού, αλλά των Περιφερειακών Ταμείων Ανάπτυξης (ΝΠΙΔ), εισάγονται και παρακολουθούνται σε ειδικό κωδικό του προϋπολογισμού τους και διατίθενται αποκλειστικά για τους σκοπούς που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 9 παρ. 3, εδάφιο πέμπτο του ν. 2647/1998.

Ως προς την παρατήρηση στη σελίδα 44 για τις δαπάνες του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης ισχύουν τα αναφερόμενα ανωτέρω για την εφαρμογή της αρχής της καθολικότητας στο σύνολο των εσόδων και δαπανών του ΚΠ, πλην των περιπτώσεων που ρυθμίζονται με ειδικές διατάξεις, όπως το άρθρο 75 του ν. 4070/2012 για το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης.

Ως προς τα έξοδα των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων για τους χερσαίους συνοριακούς σταθμούς στη σελίδα 43, ισχύουν τα αναφερόμενα ανωτέρω για τα έσοδα των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων από την εγκατάσταση μη δημοσίων υπηρεσιών στους χώρους των σταθμών αυτών.

3.1.2 Παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 23 της Έκθεσης, σχετικά με τη μη διακριτή καταχώριση των επιστραφέντων εσόδων των Τελωνείων στον Απολογισμό με αποτέλεσμα να μην περιλαμβάνονται στα συνολικά Επιστραφέντα έσοδα.

Η ανάγκη εναρμόνισης της λογιστικής αποτύπωσης των εσόδων των Τελωνείων κατά το πρότυπο των φορολογικών εσόδων, δηλαδή με διακριτή καταχώριση των επιστροφών, ώστε να μην απεικονίζεται πλέον μόνο το καθαρό αποδοτέο ποσό μετά την αφαίρεσή τους, έχει τεθεί υπόψη της ΑΑΔΕ και αναμένεται η υλοποίησή της.

3.1.3 Παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 25 της Έκθεσης σχετικά με το ύψος των διαγραφέντων εσόδων και την έλλειψη κατάλληλων ηλεκτρονικών δικλίδων ελέγχου της ΑΑΔΕ ώστε να αποφεύγονται εσφαλμένες βεβαιώσεις εσόδων.

Ο εντοπισμός λανθασμένων βεβαιώσεων φόρων και προστίμων από την ΑΑΔΕ πραγματοποιείται στο πλαίσιο στατιστικής ανάλυσης στοιχείων γενικών εσόδων και ληξιπρόθεσμων οφειλών. Επισημαίνεται ωστόσο ότι δεν υπάρχει διαθέσιμο πληροφοριακό σύστημα για τον προσδιορισμό οφειλών οι οποίες προέρχονται από λανθασμένη βεβαίωση. Σε ό,τι αφορά τις ληξιπρόθεσμες οφειλές, ο εντοπισμός λανθασμένων βεβαιώσεων πραγματοποιείται μέσω αναζήτησης ακραίων τιμών σε ειδική αναφορά του ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος διοικητικής πληροφόρησης (ΟΠΣΔΠ MIS) και περαιτέρω διερεύνηση της κάθε περίπτωσης από τον χρήστη. Για τις λανθασμένες βεβαιώσεις οφειλών οι οποίες διαγράφονται πριν από την ημερομηνία λήξης της δόσης δεν υπάρχει διαθέσιμη αντίστοιχη αναφορά προσδιορισμού ακραίων τιμών. Ως εκ τούτου, ο εντοπισμός τους γίνεται μόνο κατόπιν διερεύνησης όταν πρόκειται για εξαιρετικά μεγάλα ποσά, τα οποία στρεβλώνουν την κανονικότητα των κατανομών που διαμορφώνονται κατά τη στατιστική ανάλυση. Μέσα στο πλαίσιο που ορίζουν τα παραπάνω δεδομένα, επιβεβαιώνεται ότι το ποσό των διαγραφών από λανθασμένες βεβαιώσεις κατά το έτος 2025 ήταν το δεύτερο χαμηλότερο (μετά το 2021) της τελευταίας πενταετίας. Το μεγαλύτερο δε ποσό των λανθασμένων βεβαιώσεων (75%) οφείλεται σε μόλις δύο περιπτώσεις, οι οποίες εντοπίστηκαν και διορθώθηκαν.

3.1.4 Παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου στις σελίδες 26-27 της Έκθεσης σχετικά με: α) ποσά που περιλαμβάνονται στο εισπρακτέο υπόλοιπο του Απολογισμού και χρήζουν διερεύνησης και β) τον τρόπο καταχώρισης των επαναβεβαιώσεων.

α) Το εισπρακτέο ποσό των 173,64 εκατ. ευρώ, το οποίο παραμένει αμετάβλητο από προηγούμενα οικονομικά έτη, εμφανίζεται μόνο στη λογιστική των Δ.Ο.Υ. και όχι στις καταστάσεις χρεών οφειλετών, οι οποίες αντλούν πληροφορία από τα υπόλοιπα χρεών των φορολογικών μερίδων των οφειλετών. Επομένως, δεν αποτελεί ποσό προς είσπραξη και θα εξεταστεί η λογιστική τακτοποίησή του.

β) Σχετικά με τη χειροκίνητη διαδικασία καταχώρισης επαναβεβαιώσεων, εξετάζεται η αυτοματοποίησή της στο πλαίσιο της υλοποίησης τόσο του ΟΠΣ Φορολογίας όσο και του gov-ERP.

3.1.5 Παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου στις σελίδες 27 και 109 (3η παρ.) της Έκθεσης σχετικά με τις διαφορές μεταξύ του εισπρακτέου υπολοίπου των Τελωνείων που εμφανίζεται στο ΟΠΣΔΠ SAP και αυτού της Δ/νσης Ανάπτυξης Τελωνειακών, Ελεγκτικών Επιχειρησιακών Εφαρμογών καθόσον δεν υφίσταται συστημική διαδικασία κλεισίματος και επαναβεβαίωσης του υπολοίπου των βεβαιωθέντων και μη εισπραχθέντων τελωνειακών εσόδων κατά τη λήξη της οικονομικής χρήσης.

Δεν υφίσταται συστημική διαδικασία κλεισίματος και επαναβεβαίωσης στο τέλος ενός ημερολογιακού έτους (ετήσιας οικονομικής χρήσης). Η αποτύπωση του εκκρεμούς προς είσπραξη υπολοίπου βεβαιωθέντος και μη εισπραχθέντος τελωνειακού εσόδου, το οποίο υφίσταται σε κάθε δεδομένη στιγμή, επηρεάζεται από τις μεταγενέστερες αυτής λογιστικές κινήσεις που το αφορούν (αποσβέσεις αυτού με λογιστική είσπραξη ή διαγραφή).

Ως εκ τούτου, η αποτύπωση του εκκρεμούς προς είσπραξη υπολοίπου βεβαιωθέντος και ανείσπρακτου τελωνειακού εσόδου σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή επηρεάζεται από το χρονικό σημείο άντλησης των συστημικών πληροφοριακών δεδομένων που το αφορούν, μεταβάλλοντας αυτήν κάθε φορά που πραγματοποιείται μια τέτοια άντληση.

Η αποτύπωση του υπολοίπου πρέπει να πραγματοποιείται την ημερομηνία που κλείνει ημερολογιακά το έτος, λαμβάνοντας υπόψη τις κινήσεις απόσβεσης και επαναβεβαίωσής του που πραγματοποιούνται τη συγκεκριμένη ημερομηνία, ανεξάρτητα από το πότε αυτές καταχωρούνται και ενημερώνουν συστημικά το εν λόγω υπόλοιπο.

Επιπλέον, οι ηλεκτρονικές εισπράξεις που πραγματοποιούνται τις τελευταίες ημέρες ενός έτους/μήνα (ακόμη και την τελευταία ημέρα του έτους/μήνα) ενημερώνουν συστημικά τις ταμειακές καταστάσεις και, περαιτέρω, τις λογιστικές (ήτοι το υπόλοιπο του βεβαιωθέντος και ανείσπρακτου

τελωνειακού εσόδου), σε μεταγενέστερο χρονικό σημείο από την τελευταία ημερολογιακή ημέρα του έτους/μήνα. Αυτό συνεπάγεται την ανάγκη προσδιορισμού του εκκρεμούς προς είσπραξη υπολοίπου σε μεταγενέστερο χρονικό σημείο από εκείνο της τελευταίας ημέρας του έτους/μήνα μιας οικονομικής χρήσης.

3.1.6 Παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου στις σελίδες 26 και 113 της Έκθεσης σχετικά με ποσά που αφορούν σε απαιτήσεις των Στρατιωτικών Νοσοκομείων και μονάδων του ΥΠΕΘΑ και δεν περιλαμβάνονται στο εισπρακτέο υπόλοιπο του Απολογισμού, με αποτέλεσμα να εμφανίζονται υποεκτιμημένες οι λοιπές απαιτήσεις.

Σχετικά αναφέρουμε ότι αφενός τα άρθρα 49 και 51 του ν. 4270/2014 καθιερώνουν την αρχή της ενότητας και της καθολικότητας του Κρατικού Προϋπολογισμού, αφετέρου το άρθρο 74 του ίδιου νόμου προβλέπει ειδικώς τη δυνατότητα αύξησης των πιστώσεων κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους κατά ποσά ίσα με έσοδα που δεν είχαν αρχικώς προβλεφθεί και προκύπτουν, μεταξύ άλλων, από την παροχή αγαθών ή υπηρεσιών. Ως εκ τούτου, οι φορείς του ΥΠΕΘΑ εφαρμόζουν την ειδικώς προβλεπόμενη νομοθετική διαδικασία και δεν δύνανται να παρεκκλίνουν μονομερώς από αυτή χωρίς αντίστοιχη τροποποίηση του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου.

Οι αδυναμίες του συστήματος δημοσιονομικής διαχείρισης του ΥΠΕΘΑ που περιγράφονται στην παρατήρηση αποτέλεσαν αντικείμενο μελέτης κατά τον σχεδιασμό του νέου πληροφοριακού συστήματος (gov-ERP).

3.1.7 Παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 34 της Έκθεσης, σχετικά με το ποσοστό του συνολικού ληξιπρόθεσμου υπολοίπου της Φορολογικής Διοίκησης το οποίο αφορά σε περίοδο γέννησης οφειλής μέχρι και την 31.01.2016, ήτοι αφορά σε απαιτήσεις πέραν της 9ετίας.

Ποσοστό 66,4% (75,57 δισ. ευρώ) του ληξιπρόθεσμου υπολοίπου της 1.1.2026 (113,86 δισ. ευρώ) προέρχεται από οφειλές με λήξεις δόσεων έως 31.12.2016 και όχι έως 31.1.2016, όπως εκ παραδρομής αναγράφεται στη σελίδα 34 της Έκθεσης. Η ορθή ημερομηνία αποτυπώνεται άλλωστε και στο Γράφημα 19 της Έκθεσης.

3.1.8 Παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 34 της Έκθεσης, σχετικά με το ποσοστό των ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων των Τελωνείων το οποίο αφορά σε απαιτήσεις πέραν της 20ετίας.

Το ύψος και η παλαιότητα του ληξιπρόθεσμου υπολοίπου των Τελωνείων δεν αποτελούν ασφαλή ένδειξη μη εισπραξιμότητας των σχετικών απαιτήσεων. Η δυνατότητα είσπραξης κάθε απαίτησης εξετάζεται σε συνάρτηση με τη νομική της κατάσταση, τις τυχόν πράξεις αναστολής ή διακοπής της παραγραφής, καθώς και τα πραγματικά δεδομένα που αφορούν τον οφειλέτη και τη δυνατότητα ή μη λήψης μέτρων είσπραξης. Η καταχώριση στο ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα (ICISnet) των πράξεων που επηρεάζουν την πορεία της παραγραφής αποσκοπεί στην πλήρη αποτύπωση της νομικής κατάστασης των απαιτήσεων και στη δυνατότητα παρακολούθησης της εξέλιξής τους. Η ύπαρξη τέτοιας καταχώρισης δεν αντιμετωπίζεται, ωστόσο, ως αυτοτελές κριτήριο πραγματικής εισπραξιμότητας, αλλά ως ένα από τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη κατά την παρακολούθηση των οφειλών.

Οι τελωνειακές υπηρεσίες παρακολουθούν τις ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις και προβαίνουν, κατά περίπτωση, στις προβλεπόμενες ενέργειες για τη διασφάλιση και επιδίωξη της είσπραξής τους, λαμβανομένης υπόψη της νομικής και πραγματικής κατάστασης κάθε υπόθεσης.

Η διατήρηση μιας απαίτησης στο ληξιπρόθεσμο υπόλοιπο δεν προϋποθέτει ότι αυτή έχει αξιολογηθεί ως άμεσα εισπράξιμη, αλλά ότι εξακολουθεί να υφίσταται ως βεβαιωμένη απαίτηση και δεν έχει επέλθει λόγος οριστικής διαγραφής ή άλλης νόμιμης μεταβολής της κατάστασής της.

Αναγνωρίζεται η χρησιμότητα της περαιτέρω τυποποίησης και τεκμηρίωσης της περιοδικής επανεξέτασης των ιδιαίτερα παλαιών ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων, ιδίως ως προς τη νομική τους κατάσταση και τις πραγματικές δυνατότητες είσπραξης, προκειμένου η εικόνα του εισπρακτέου υπολοίπου να αντανακλά με μεγαλύτερη πληρότητα την κατάσταση των σχετικών απαιτήσεων.

3.1.9 Παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 39 της Έκθεσης, σχετικά με την υποεκτίμηση των προβλέψεων για τα έσοδα από χρηματοοικονομικές συναλλαγές.

Κατά τον χρόνο κατάρτισης των σχετικών δημοσιονομικών προβλέψεων, δεν ήταν διαθέσιμη πλήρης και αξιόπιστη εικόνα ως προς τον χρόνο και το ύψος των μελλοντικών εισπράξεων χρεολυσίων και τόκων. Οι πραγματοποιούμενες εισπράξεις εξαρτώνται από την εξέλιξη των αποπληρωμών των δανείων και, ως εκ τούτου, ενδέχεται να παρουσιάζουν σημαντικές αποκλίσεις από τις αρχικές εκτιμήσεις. Κατά συνέπεια, η απόκλιση μεταξύ των προβλεφθέντων και των πραγματοποιηθέντων εσόδων οφείλεται κυρίως στην αδυναμία αξιόπιστης εκ των προτέρων

εκτίμησης των μελλοντικών εισπράξεων, με βάση τα στοιχεία που ήταν διαθέσιμα κατά τον χρόνο κατάρτισης του Προϋπολογισμού.

3.1.10 Παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου στις σελίδες 39 και 71 της Έκθεσης, σχετικά με υποεκτίμηση, των προβλέψεων του προϋπολογισμού, για έσοδα και τα έξοδα από χρηματοοικονομικές συναλλαγές και κυρίως στο βραχυπρόθεσμο δανεισμό μέσω repos.

Σχετικά με τη σημαντική απόκλιση στις προβλέψεις του προϋπολογισμού επί των εσόδων και των εξόδων αντίστοιχα, σε σχέση με τα πραγματοποιηθέντα για την κάλυψη των βραχυπρόθεσμων χρηματοδοτικών αναγκών και ειδικότερα στις εκτιμήσεις αναφορικά με τη σύναψη συμφωνιών πώλησης τίτλων με σύμφωνο επαναγοράς (repos), πρέπει να τονισθεί ότι η αποτύπωση της πραγματικής εικόνας του νέου βραχυπρόθεσμου δανεισμού προϋποθέτει το συμψηφισμό των λογαριασμών ταξινόμησης εξόδων και εσόδων και όχι μόνο τη μεμονωμένη αποτύπωση των εξόδων ή αντίστοιχα των εσόδων. Για τον λόγο αυτό κρίνεται απαραίτητη η μελέτη της καθαρής μεταβολής του βραχυπρόθεσμου δανεισμού.

Σημειώνεται ότι ο βραχυπρόθεσμος δανεισμός χρησιμοποιείται κυρίως για λόγους ταμειακής διαχείρισης και έχει διάρκεια από μία ημέρα μέχρι ένα έτος, εξοφλείται δε, στο μεγαλύτερο μέρος, εντός του διαχειριστικού έτους, γεγονός που σημαίνει ότι δεν μεταβάλλει σημαντικά το χρέος. Έτσι, ανάλογα με τις ταμειακές ανάγκες που προκύπτουν στη διάρκεια του έτους, οι σχετικές πράξεις ανανεώνονται και αναχρηματοδοτούνται πολλές φορές μέσα στο έτος (ιδιαίτερα τα repos) και, ως εκ τούτου, τόσο τα πιστωτικά έσοδα όσο και τα χρεολύσια εμφανίζονται αυξημένα, χωρίς όμως να αντικατοπτρίζουν ουσιαστική μεταβολή στο χρέος. Ειδικότερα, για τις βραχυχρόνιες πράξεις διαχείρισης της ταμειακής ρευστότητας του Ε.Δ. (repos), η διάρκειά τους δεν είναι δυνατόν να προβλέπεται με ακρίβεια εκ προοιμίου, ήτοι στον ετήσιο προϋπολογισμό, αφού εξαρτάται απολύτως από τις εκάστοτε συνθήκες της αγοράς και τις ανάγκες του Ε.Δ.

Εφόσον λοιπόν, όπως τεκμαίρεται από τα προαναφερθέντα, αφενός η διάρκεια των repos παίζει καθοριστικό ρόλο στην αποτύπωση των εσόδων και των εξόδων από πώληση τίτλων με σύμφωνο επαναγοράς, αφετέρου δε αυτή δεν μπορεί «ασφαλώς» να προβλεφθεί (ένα έτος) νωρίτερα, λόγω και μόνον του χαρακτήρα των πράξεων αυτών (βραχυχρόνιες για κάλυψη ελλειμμάτων ρευστότητας), υπάρχει σοβαρό ενδεχόμενο να υπάρξει ξανά μεγάλη απόκλιση στο μέλλον στα συγκεκριμένα υπό εξέταση στοιχεία. Ασφαλή συμπεράσματα μπορούν να εξαχθούν μόνον από το εκάστοτε υφιστάμενο ύψος των βραχυχρόνιων αυτών πράξεων καθώς και από το ετήσιο σύνολο δαπανών τόκων που καταβλήθηκαν εξαιτίας αυτών.

3.1.11 Παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 43 της Έκθεσης, σχετικά με τη μη τήρηση της αρχής της καθολικότητας λόγω της μη συμπερίληψης δαπανών των Στρατιωτικών Νοσοκομείων και λοιπών οργανικών μονάδων του ΥΠΕΘΑ στον Κρατικό Προϋπολογισμό και τον Απολογισμό, καθώς και στη σελίδα 161 (2η παρ.) σχετικά με τη μη αναγνώριση δεδουλευμένων εξόδων.

Τα περιγραφόμενα στην ανωτέρω παρατήρηση αποτελούν εντοπισμένες αδυναμίες του συστήματος δημοσιονομικής διαχείρισης ΥΠΕΘΑ, οι οποίες έχουν επισημανθεί και από το ΥΠΕΘΟΟ και αποτέλεσαν αντικείμενο μελέτης κατά τον σχεδιασμό του νέου πληροφοριακού συστήματος (gov-ERP). Έως την πλήρη εφαρμογή του νέου συστήματος, τα έσοδα των Στρατιωτικών Νοσοκομείων από τον ΕΟΠΥΥ εντάσσονται στον Κρατικό Προϋπολογισμό μέσω της διαδικασίας επανεγγραφής πιστώσεων του άρθρου 74 του ν. 4270/2014, ενώ οι πιστώσεις που εγγράφονται και οι αντίστοιχες δαπάνες απεικονίζονται στο Μητρώο Δεσμεύσεων (ΜΔ) του ΥΠΕΘΑ.

Αναφορικά με τις λοιπές οργανικές μονάδες που έχουν έσοδα από ίδια δραστηριότητα, σημειώνεται ότι τα εν λόγω έσοδα προκύπτουν από τη διάθεση αγαθών-παροχή υπηρεσιών σε τρίτους (άλλους Κλάδους των ΕΔ, Δημόσιες Υπηρεσίες και λοιπούς τρίτους) και ισχύουν τα διαλαμβανόμενα στα άρθρα 9 και 55 του ν.δ. 721/1970, ήτοι αποτελούν δημόσια έσοδα και κατατίθενται από τις αρμόδιες υπηρεσίες στις αντίστοιχες ΔΟΥ. Εν συνεχεία, οι Ειδικοί Φορείς (ΕΦ) αιτούνται, μέσω της ΓΔΟΣΥ, την επανεγγραφή των πιστώσεων αυτών στον προϋπολογισμό του φορέα τους, δυνάμει των άρθρων 9 και 55 του ν.δ. 721/1970 και της περ. α΄ της παρ. 1 του άρθρου 74 του ν. 4270/2014. Μετά την εγγραφή των πιστώσεων από το ΥΠΕΘΟΟ, οι πιστώσεις αυτές και τα έξοδα που τις βαρύνουν απεικονίζονται στο ΜΔ των ΕΦ και, κατά συνέπεια, περιλαμβάνονται στις δημοσιονομικές αναφορές του ΥΠΕΘΑ.

3.1.12 Παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 49 της Έκθεσης, σχετικά με τις αποζημιώσεις εκτέλεσης δικαστικών αποφάσεων και την πρόβλεψη των σχετικών πιστώσεων στον Προϋπολογισμό.

Σχετικά με την πληρωμή των δαπανών που προκύπτουν από την εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων, κατά κύριο λόγο από πιστώσεις του Τακτικού Αποθεματικού, και την πρόβλεψη επαρκών πιστώσεων από τους φορείς, επισημαίνεται ότι η εξέταση των ιστορικών ετήσιων χρονοσειρών πληρωμών μπορεί να δώσει μια ένδειξη για το σύνολο της Κεντρικής Διοίκησης, αδυνατεί όμως να δώσει ακριβή πρόβλεψη για τις ανάγκες ανά φορέα, οι οποίες μεταβάλλονται από έτος σε έτος.

Με δεδομένο ότι ο Προϋπολογισμός ψηφίζεται κατά μείζονα κατηγορία δαπανών και κατανέμεται εξαρχής από κάθε φορέα σε αναλυτικό επίπεδο, δεν είναι δυνατή μια ακριβής αρχική κατανομή των πιστώσεων για την αντιμετώπιση των δικαστικών αποφάσεων ανά φορέα. Σε αυτό συνεκτιμάται και η αδυναμία πρόβλεψης, κατά το στάδιο κατάρτισης του Προϋπολογισμού, του χρόνου ωρίμανσης της εξόφλησης των υποχρεώσεων αυτών, καθώς απαιτείται οι σχετικές αποφάσεις να καταστούν τελεσίδικες και αμετάκλητες.

3.1.13 Παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 53 της Έκθεσης, σχετικά με τη χρήση της Μείζονος Κατηγορίας (ΜΚ) 29 «Πιστώσεις υπό κατανομή».

Η εκτέλεση του Κρατικού Προϋπολογισμού αποτελεί μια δυναμική διαδικασία, στο πλαίσιο της οποίας οι ανάγκες μεταβάλλονται συνεχώς, λόγω έκτακτων και απρόβλεπτων γεγονότων που δεν είναι δυνατόν να προβλεφθούν κατά τη στιγμή της κατάρτισής του. Η ΜΚ 29 «Πιστώσεις υπό κατανομή» αποτελεί το πλέον εύχρηστο δημοσιονομικό εργαλείο για την αντιμετώπιση και την εξομάλυνση των καταστάσεων που δημιουργούνται από τα γεγονότα αυτά. Σημειωτέον ότι το σύνολο σχεδόν των πιστώσεων της μείζονος κατηγορίας βρίσκεται υπό την αποκλειστική διαχείριση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, γεγονός που διασφαλίζει την απαιτούμενη δημοσιονομική πειθαρχία.

Η τυχόν συρρίκνωση των προβλέψεων της ΜΚ 29 κατά την κατάρτιση του Προϋπολογισμού, με ταυτόχρονη ισόποση αύξηση των ορίων των φορέων της Κεντρικής Διοίκησης, θα γινόταν σε ένα αβέβαιο πλαίσιο και θα οδηγούσε σε σοβαρές αστοχίες και δυσχέρειες κατά την εκτέλεση του Προϋπολογισμού.

3.1.14 Παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου στις σελίδες 57 και 60-63 της Έκθεσης, σχετικά με τη χρήση των πιστώσεων του Τακτικού Αποθεματικού και των Ειδικών Αποθεματικών για την κάλυψη δαπανών εκτέλεσης δικαστικών αποφάσεων, λοιπών προβλέψιμων ή ήδη γνωστών υποχρεώσεων, τη μεταβολή της χρήσης πιστώσεων μετά τη διάθεσή τους και τα αδιάθετα υπόλοιπα των μεταφερθεισών πιστώσεων.

Ως προς την κάλυψη δαπανών εκτέλεσης δικαστικών αποφάσεων από το Τακτικό Αποθεματικό ισχύουν τα αναφερόμενα ανωτέρω για τις αποζημιώσεις λόγω δικαστικών αποφάσεων (παρ. 3.1.12).

Σχετικά με την εξυπηρέτηση δαπανών για απλήρωτες υποχρεώσεις προηγούμενων οικονομικών ετών από το Τακτικό και τα λοιπά αποθεματικά, η ανάγκη αυτή προκύπτει όταν η δαπάνη δεν πραγματοποιήθηκε εγκαίρως, λόγω αναπόφευκτων διαδικαστικών καθυστερήσεων, με

αποτέλεσμα να καλύπτεται με πιστώσεις των αποθεματικών του επόμενου οικονομικού έτους και ταυτόχρονα να παραμένουν αδιάθετες οι πιστώσεις του τρέχοντος. Επιπλέον, σε πολλές περιπτώσεις η τελική δημοσιονομική επιβάρυνση μιας ήδη θεσμοθετημένης υποχρέωσης εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (π.χ. αριθμό δικαιούχων βάσει κριτηρίων, αριθμό αιτήσεων), με αποτέλεσμα να απαιτείται περαιτέρω ενίσχυση των σχετικών ΑΛΕ πληρωμών με πιστώσεις.

Ως προς τη χρήση των πιστώσεων για σκοπό διαφορετικό από εκείνον για τον οποίο διατέθηκαν, μετά τη διάθεσή τους από τα αποθεματικά, αρμόδιες είναι οι Γενικές Διευθύνσεις Οικονομικών Υπηρεσιών των φορέων.

Σχετικά με την εξυπηρέτηση δαπανών αποδόσεων προς την Ευρωπαϊκή Ένωση, η Ένωση προβαίνει σε πολλαπλές αναθεωρήσεις του προϋπολογισμού της κατά τη διάρκεια του έτους και, σε συνδυασμό με το σημαντικό ύψος των πιστώσεων για την κάλυψη των σχετικών αναγκών, δεν υπάρχει δυνατότητα αντιμετώπισης της δαπάνης από εγγεγραμμένες πιστώσεις σε λοιπές μείζονες κατηγορίες πλην της ΜΚ 29 «Πιστώσεις υπό κατανομή» και ιδίως των αποθεματικών.

Κατά την υποβολή των αιτημάτων των φορέων, η Διεύθυνση Προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης του ΓΛΚ αξιολογεί την τήρηση των προϋποθέσεων των παρ. 3, 7 και 8 του άρθρου 59 του ν. 4270/2014 για τη χορήγηση των πιστώσεων και εισηγείται ανάλογα στον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών την ικανοποίηση ή όχι του αιτήματος.

3.1.15 Παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 65 της Έκθεσης, σχετικά με τη διαδικασία διαχείρισης των μεταβιβαστικών πληρωμών και την παρακολούθησή τους ως προς την επίτευξη των επιδιωκόμενων στόχων και την επιστροφή τυχόν αδιάθετων υπολοίπων.

Στο υφιστάμενο πληροφοριακό σύστημα, οι μεταβιβάσεις παρακολουθούνται κατά την πληρωμή τους από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, ενώ έχει αναπτυχθεί παράλληλα μηχανισμός παρακολούθησης των οικονομικών στοιχείων εκτέλεσης του προϋπολογισμού των επιχορηγούμενων φορέων.

Η αξιολόγηση της επίτευξης των στόχων των επιχορηγήσεων, καθώς και η παρακολούθηση και επιστροφή τυχόν αδιάθετων υπολοίπων, εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των εποπτευόντων φορέων.

3.1.16 Παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου στις σελίδες 81-85 της Έκθεσης, σχετικά με απλήρωτες και ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας (ΥΠΑ), της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας (ΕΑΔ) και των Υπουργείων Υγείας και Εξωτερικών που δεν είχαν καταγραφεί στο Μητρώο Δεσμεύσεων (ΜΔ), και την επίπτωσή τους στην ορθότητα και αξιοπιστία των δημοσιονομικών στοιχείων.

Επιβεβαιώνεται η ορθότητα της παρατήρησης για την Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας (ΥΠΑ) σχετικά με τη μη αποτύπωση ποσού 12,33 εκατ. ευρώ, το οποίο καταχωρίστηκε στο ΜΔ με καθυστέρηση, εντός του 2026, λόγω των οργανωτικών αλλαγών που επέφερε η μετατροπή της ΥΠΑ σε ΝΠΔΔ τον Οκτώβριο 2025. Ωστόσο, καταβλήθηκε συντονισμένη προσπάθεια για την αποστολή όσο το δυνατόν περισσότερων δαπανών προς ενταλματοποίηση, με σκοπό τη μείωση των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων ενόψει της λειτουργίας της ΥΠΑ ως ΝΠΔΔ.

Η Εθνική Αρχή Διαφάνειας (ΕΑΔ) αποτελεί Ειδικό Φορέα του προϋπολογισμού του Υπουργείου Εσωτερικών, το οποίο τη χρηματοδοτεί μέσω του ΠΔΕ. Ως εκ τούτου, οι απλήρωτες υποχρεώσεις της ΕΑΔ, ύψους 0,37 εκατ. ευρώ, περιλαμβάνονται στις απλήρωτες υποχρεώσεις του Εθνικού Σκέλους του ΠΔΕ, και συγκεκριμένα του ΤΑΑ, συνολικού ύψους 0,49 εκατ. ευρώ, που εμφανίζονται στο ΜΔ του Υπουργείου Εσωτερικών του Δεκεμβρίου 2025. Επομένως, οι υποχρεώσεις αυτές έχουν αποτυπωθεί στο ΜΔ.

Επιβεβαιώνεται η ορθότητα της παρατήρησης για το Υπουργείο Υγείας σχετικά με τη μη καταχώριση υποχρέωσης ποσού 6,84 εκατ. ευρώ στο ΜΔ για την προμήθεια θεραπευτικών αγωγών του οικονομικού έτους 2025. Τα σχετικά τιμολόγια εκδόθηκαν στις 31.12.2025, τα πλήρη δικαιολογητικά παραλήφθηκαν από την αρμόδια υπηρεσία τον Απρίλιο 2026 και τότε καταχωρίστηκαν, ενώ το σχετικό χρηματικό ένταλμα εκδόθηκε τον Μάιο 2026.

Επιβεβαιώνεται η ορθότητα της παρατήρησης για το Υπουργείο Εξωτερικών σχετικά με ποσό 1,98 εκατ. ευρώ, το οποίο εκ παραδρομής δεν εμφανίστηκε στο ΜΔ του Δεκεμβρίου 2025. Επισημαίνεται ότι για το ποσό αυτό εκδόθηκε εντολή πληρωμής στις 31.12.2025 και εξοφλήθηκε στις 12.1.2026.

3.1.17 Παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου στις σελίδες 84 - 85 της Έκθεσης, σχετικά με τη συγκέντρωση απλήρωτων και ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων στο Μητρώο Δεσμεύσεων των Υπουργείων Υποδομών & Μεταφορών και Ναυτιλίας & Νησιωτικής Πολιτικής.

Σε ό,τι αφορά στο ύψος των απλήρωτων υποχρεώσεων του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, περιλαμβανομένων των υποχρεώσεων της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας, με βάση τα τηρούμενα στοιχεία, όπως άλλωστε είναι καταχωρημένα στην αντίστοιχη ηλεκτρονική εφαρμογή

του Μητρώου Δεσμεύσεων του Γ.Λ.Κ. (“e-portal”), οι απλήρωτες υποχρεώσεις των Ειδικών Φορέων του 1039, αθροίζουν σε 232,13 εκατ. ευρώ, όπως απεικονίζεται στον παρακάτω πίνακα:

Απλήρωτα 1039 (πλην ΥΠΑ) προς Τρίτους **Εκ των οποίων:**	**192.688.807,57 €**
Τακτικού Π/Υ	*1.493.462,63 €*
ΑΠΔΕ	*191.195.344,94 €*
Απλήρωτα 1039 (πλην ΥΠΑ) προς ΦΓΚ	**26.175.634,92 €**
Απλήρωτα ΥΠΑ προς Τρίτους	**13.269.608,98 €**
Σύνολο Απλήρωτων Υποχρεώσεων	**232.134.051,47 €**

Όπως προκύπτει, οι υποχρεώσεις κατά το μεγαλύτερο μέρος τους αφορούν οφειλές του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων που δημιουργήθηκαν κατά τη λήξη του έτους και οφείλονται κυρίως στην αύξηση των υποχρεώσεων κατά 152 εκατ. ευρώ στο ενάριθμο έργο 2025NA47100052 (Αποζημιώσεις που προκύπτουν από τη Σύμβαση του έργου «Μελέτη, Κατασκευή, Χρηματοδότηση, Λειτουργία, Συντήρηση και Εκμετάλλευση του Νέου Διεθνούς Αερολιμένα Ηρακλείου Κρήτης»).

Οι ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής αφορούν, κατά κύριο λόγο, δαπάνες που απορρέουν από την εφαρμογή του μέτρου του Μεταφορικού Ισοδύναμου. Η δημιουργία και η συσσώρευση των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων συνδέεται, κατά κύριο λόγο, με την αναντιστοιχία που παρατηρείται μεταξύ του ύψους των ετήσιων υποχρεώσεων και δαπανών που προκύπτουν από την εφαρμογή του μέτρου και των αντίστοιχων διαθέσιμων ετήσιων πιστώσεων. Ως εκ τούτου, η εμφάνιση των σχετικών ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων δεν οφείλεται σε αμφισβήτηση της νομιμότητας ή της κανονικότητας των σχετικών δαπανών, αλλά συνδέεται πρωτίστως με τη δημοσιονομική διαχείριση και την ανάγκη αντιστοίχισης των απαιτούμενων πιστώσεων με το πραγματικό ύψος των υποχρεώσεων που προκύπτουν από την εφαρμογή του μέτρου.

3.1.18 Παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 82 της Έκθεσης, σχετικά με οφειλές των Στρατιωτικών Νοσοκομείων οι οποίες παραμένουν εκτός Μητρώου Δεσμεύσεων και παρακολουθούνται μέσω διακριτών πληροφοριακών συστημάτων. Οι αντίστοιχες υποχρεώσεις κατά την 31.12.2025 ανήλθαν σε 41,35 εκατ. ευρώ, από τις οποίες 32,99 εκατ. ευρώ ήταν ληξιπρόθεσμες.

Σύμφωνα με το καθεστώς λειτουργίας των Στρατιωτικών Νοσοκομείων έως τον Μάρτιο του 2025, τα έσοδα από την παροχή νοσηλείας σε ασφαλισμένους του ΕΟΠΥΥ και άλλων φορέων κοινωνικής ασφάλισης κατατίθεντο απευθείας στα Στρατιωτικά Νοσοκομεία. Ως εκ τούτου, δεν ήταν

δυνατή η παρακολούθηση των αντίστοιχων δαπανών στο Μητρώο Δεσμεύσεων του τακτικού προϋπολογισμού του ΥΠΕΘΑ, καθώς οι υποχρεώσεις που αναλαμβάνονταν δεν μπορούσαν να συσχετιστούν με πιστώσεις του. Για τον λόγο αυτό, οι δαπάνες που αναλήφθηκαν σε βάρος των εσόδων αυτών παρακολουθούνταν εκτός Μητρώου Δεσμεύσεων, σε διακριτά πληροφοριακά συστήματα.

Οι δαπάνες αυτές καταχωρίζονται σταδιακά στο Μητρώο, με την εξασφάλιση της σχετικής χρηματοδότησης και την έκδοση Απόφασης Ανάληψης Υποχρέωσης. Επισημαίνεται επίσης ότι βρίσκεται σε στάδιο ψήφισης νομοθετική ρύθμιση για την εξόφληση των ποσών που οφείλει ο ΕΟΠΥΥ στα Στρατιωτικά Νοσοκομεία για την περίοδο 2012–2022. Τα ποσά αυτά θα διατεθούν αποκλειστικά για την εξόφληση των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων που βρίσκονται εκτός Μητρώου.

3.1.19 Παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου στις σελίδες 84 - 85 της Έκθεσης, σχετικά με την ύπαρξη υποχρεώσεων και ενδεχόμενων υποχρεώσεων εκτός Μητρώου Δεσμεύσεων των Υπουργείων Ανάπτυξης και Παιδείας, Θρησκευμάτων & Αθλητισμού.

Σε ό,τι αφορά στο ύψος των απλήρωτων υποχρεώσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης οι αναφερόμενες επίδικες, παραγεγραμμένες και αμφισβητούμενες υποχρεώσεις προς τραπεζικά ιδρύματα για τη διαχείριση Κρατικών Ενισχύσεων δράσεων Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στους τομείς της Μεταποίησης, Τουρισμού, Εμπορίου και των Υπηρεσιών για το Γ΄ ΚΠΣ 2000-2006 και το ΕΣΠΑ 2007-2013 του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης (νυν ΥΠΕΘΟΟ), καταγράφονται για λόγους ιστορικότητας στις μηνιαίες εκθέσεις του Υπουργείου Ανάπτυξης, κατά τα οριζόμενα στο πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του κεφ. ΙΒ της Εγκυκλίου 2/18993/ΔΠΔΣΜ/14 του ΓΛΚ, κατόπιν και σχετικής σύστασης του ελέγχου του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Αναφορικά με το ζήτημα της παραγραφής έχει εκδοθεί η αρ. 36/2018 Γνωμοδότηση του Β΄ Τμήματος ΝΣΚ, η οποία έχει γίνει αποδεκτή.

Σχετικά με τις απλήρωτες υποχρεώσεις του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων & Αθλητισμού αναφέρουμε ότι στην ΥΠ.ΟΙΚ. 2/47891/ΔΠΓΚ/15-6-18 (ΑΔΑ: Ψ4Γ6Η-94Φ): «ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΗΤΡΩΟ ΔΕΣΜΕΥΣΕΩΝ» εγκύκλιο στο μέρος «1. Μηνιαία συνοπτική έκθεση απλήρωτων και ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων Φορέα Κεντρικής Διοίκησης», § δ) «Στο μέρος Ε περιγράφονται υποχρεώσεις του φορέα που δεν έχουν καταχωριστεί στο Μητρώο Δεσμεύσεων και δεν περιλαμβάνονται στη σύνοψη του e-portal» ορίζεται ότι: «Στο μέρος αυτό, περιγράφονται επίσης ενδεχόμενες υποχρεώσεις που δεν έχουν καταχωριστεί στο Μητρώο Δεσμεύσεων όπως ενδεικτικά δαπάνες για τις οποίες εκκρεμεί σχετική διαδικασία έκδοσης νομοθετικής ρύθμισης, δαπάνες που βρίσκονται σε δικαστική διαμάχη κ.λπ.»

Ειδικότερα, στη στήλη «Λόγοι» συμπληρώνονται οι λόγοι δημιουργίας τους και μη καταχώρισής τους στο e-portal, αναλύονται δε σχετικά, στη στήλη «Παρατηρήσεις».

Κατά τη διαδικασία τήρησης του Μητρώου Δεσμεύσεων, οι κατά περίπτωση αρμόδιες υπηρεσίες του διατάκτη καταχωρούν τις δαπάνες βάσει των δικαιολογητικών (τιμολόγιο ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο) που βρίσκονται στην υπηρεσία τους, στο Μητρώο Δεσμεύσεων.

Με την ολοκλήρωση ελέγχου των μηνιαίων στοιχείων του Μητρώου Δεσμεύσεων και την ανάρτησή τους στο e-portal από τη Δ/νση Οικονομικής Διαχείρισης, αποστέλλεται στις αρμόδιες υπηρεσίες του διατάκτη ηλεκτρονικό αίτημα με το οποίο ζητείται να καταγράψουν και να αποστείλουν τις δαπάνες των οποίων τα δικαιολογητικά βρίσκονται στις εν λόγω υπηρεσίες και δεν έχουν καταχωριστεί στο Μητρώο Δεσμεύσεων, καθώς και για όσες δαπάνες αναμένονται δικαιολογητικά με σχετική αιτιολόγηση. Τα στοιχεία συγκεντρώνονται στη Δ/νση Οικονομικής Διαχείρισης προκειμένου να μεταφερθούν αυτούσια στη Μηνιαία Συνοπτική Έκθεση του Υ.ΠΑΙ.Θ.Α..

Σημειώνεται ότι οι συγκεκριμένες δαπάνες ύψους 13,30 εκατ. ευρώ δε διαβιβάστηκαν μέσω της εφαρμογής της Ηλεκτρονικής Διακίνησης Δικαιολογητικών Δαπανών, προς εκκαθάριση στη Δ/νση Οικονομικής Διαχείρισης μέχρι 31.12.2025. Το μεγαλύτερο μέρος των πιστώσεων αυτών είχε αναληφθεί.

3.1.20 Παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου στις σελίδες 70-71 και 90 της Έκθεσης σχετικά με τις προβλέψεις του Προϋπολογισμού για τα έξοδα από χρηματοοικονομικές συναλλαγές και την απόκλιση που παρουσιάζουν καθώς και για τις αποκλίσεις που παρατηρούνται μεταξύ του αρχικού προϋπολογισμού και των πιστώσεων που τελικά διαμορφώθηκαν ανά Υπουργείο στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Η Έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου αποτυπώνει την πορεία υλοποίησης του Ελληνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας βάσει των δεδομένων της περιόδου αναφοράς 2025. Κατά την περίοδο αυτή, σημαντικό μέρος των έργων είχε προγραμματιστεί να ολοκληρωθεί εντός του 2026, γεγονός που δημιουργούσε αυξημένες απαιτήσεις ως προς την έγκαιρη ολοκλήρωση των έργων και την επίτευξη των προβλεπόμενων οροσήμων και στόχων.

Έκτοτε, σημειώθηκε σημαντική επιτάχυνση της υλοποίησης του Σχεδίου. Κατά τον χρόνο σύνταξης της παρούσας έχει επιτευχθεί το σύνολο των προβλεπόμενων οροσήμων και στόχων του Σχεδίου. Ως εκ τούτου, οι παρατηρήσεις που αφορούσαν ειδικότερα τον κίνδυνο μη έγκαιρης επίτευξης των προβλεπόμενων οροσήμων και στόχων δεν υφίστανται πλέον.

Ειδικότερα, στις 25.05.2026 υποβλήθηκαν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 8ο αίτημα πληρωμής για το σκέλος των επιχορηγήσεων και το 7ο αίτημα πληρωμής για το δανειακό σκέλος του

Σχεδίου. Αντίστοιχα, στις 29.09.2026 υποβλήθηκαν το 9ο αίτημα πληρωμής για το σκέλος των επιχορηγήσεων και το 8ο αίτημα πληρωμής για το δανειακό σκέλος. Τα ορόσημα και οι στόχοι που περιλαμβάνονται στα εν λόγω αιτήματα επιτεύχθηκαν εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών, με καταληκτική ημερομηνία την 31.08.2026, σύμφωνα με το εφαρμοστέο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/241. Κατά τον χρόνο σύνταξης της παρούσας, όλα τα ανωτέρω αιτήματα τελούν υπό αξιολόγηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η αξιολόγηση των εναπομεινάντων αιτημάτων αναμένεται να ολοκληρωθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή έως τις 20.11.2026.

Αναφορικά με τις τελευταίες αναθεωρήσεις του Ελληνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, διευκρινίζεται ότι πραγματοποιήθηκαν αναδιατυπώσεις των κειμένων με σκοπό την απλοποίηση και αποσαφήνιση των αντικειμένων των οροσήμων και στόχων, ώστε οι σχετικές απαιτήσεις να αποτυπώνονται με μεγαλύτερη ακρίβεια και να διευκολύνεται η αξιολόγησή τους από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Παράλληλα, με στόχο την έγκαιρη υλοποίηση του Σχεδίου, προτάθηκε η αντικατάσταση επιμέρους έργων για τα οποία δεν μπορούσε να διασφαλιστεί απολύτως η ολοκλήρωσή τους εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών, χωρίς μείωση της συνολικής χρηματοδότησης που προβλεπόταν στη Χρηματοδοτική Συμφωνία.

Όσον αφορά στην πορεία των πληρωμών, εντός του 2026 καταγράφεται σημαντική επιτάχυνση της εκτέλεσής τους, η οποία συνδέεται με την ολοκλήρωση σημαντικού αριθμού έργων κατά το ίδιο χρονικό διάστημα και αποτυπώνει την πρόοδο που σημειώθηκε κατά το τελικό στάδιο υλοποίησης του Σχεδίου. Έως σήμερα καταγράφονται συνολικές πληρωμές ύψους 19 δισ. ευρώ (συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ).

Η πρόοδος που έχει σημειωθεί εντός του 2026 και η επίτευξη των προβλεπόμενων οροσήμων και στόχων καταδεικνύουν ότι οι προβληματισμοί ως προς τον κίνδυνο μη έγκαιρης ολοκλήρωσης του Ελληνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας έχουν πλέον αντιμετωπιστεί, ενώ αναμένεται η τελική επιβεβαίωση με την ολοκλήρωση της αξιολόγησης των αιτημάτων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

3.1.21 Παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 100 της Έκθεσης, σχετικά με την ανάγκη επίσπευσης της πλήρους εφαρμογής του νέου λογιστικού πλαισίου (Π.Δ. 54/2018).

Η πλήρης εφαρμογή του ΛΠΓΚ προϋποθέτει τη λειτουργία του νέου ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος δημοσιονομικής διαχείρισης (gov-ERP), την επαρκή στελέχωση και εκπαίδευση του προσωπικού των οικονομικών υπηρεσιών, καθώς και την ολοκλήρωση της καταγραφής και αποτίμησης των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων της Κεντρικής

Διοίκησης. Η λειτουργία του gov-ERP από την 1.1.2027 θα παρέχει την αναγκαία υποδομή για την αναγνώριση και επιμέτρηση των συναλλαγών σε πλήρη δεδουλευμένη βάση.

Για τη στελέχωση των υπηρεσιών που θα υποστηρίξουν τη Λογιστική Μεταρρύθμιση, έχουν διενεργηθεί διμερείς συναντήσεις με τις ΓΔΟΥ, με σκοπό την εσωτερική μετακίνηση στελεχών με εμπειρία στη λογιστική. Ενόψει της λειτουργίας του gov-ERP, εκδόθηκε επίσης η εγκύκλιος «Οδηγίες για την αναμόρφωση της επιχειρησιακής λειτουργίας των Γενικών Διευθύνσεων Οικονομικών Υπηρεσιών των Φορέων της Κεντρικής Διοίκησης ενόψει της μεταρρύθμισης του Δημοσιονομικού Συστήματος (gov-ERP)» (αριθ. πρωτ. 14044 ΕΞ 2026/27.01.2026).

Για την επιμόρφωση των στελεχών, λειτουργούν ήδη στο ΙΝΕΠ του ΕΚΔΔΑ δύο προγράμματα: «Λογιστική Μεταρρύθμιση: Βασικές αρχές του π.δ. 54/2018 και χρηματοοικονομικές καταστάσεις στο δημόσιο τομέα» και «Λογιστική Μεταρρύθμιση: Εφαρμογή λογιστικού πλαισίου και λογιστικών πολιτικών στο δημόσιο τομέα». Επιπλέον, στο πλαίσιο της τεχνικής βοήθειας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (DG REFORM), την περίοδο 2020–2026 επιμορφώθηκαν περισσότερα από 200 στελέχη της Κεντρικής Διοίκησης. Επίσης, προγραμματίζεται νέο εκπαιδευτικό πρόγραμμα στο ΙΝΕΠ για την υποστήριξη των οικονομικών υπηρεσιών των φορέων της Κεντρικής Διοίκησης, με τίτλο «gov-ERP: Λογιστική καταγραφή και παρακολούθηση διενέργειας δαπανών Κρατικού Προϋπολογισμού, βάσει των νέων δημοσιονομικών κανόνων».

Τέλος, έχουν ενταχθεί σε νομοσχέδιο του ΥΠΕΘΟΟ και αναμένεται να ψηφιστούν εντός του Νοεμβρίου 2026 σειρά διατάξεων που συμβάλλει στην επίσπευση και ορθή εφαρμογή της λογιστικής μεταρρύθμισης.

3.1.22 Παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου στις σελίδες 106 και 116 της Έκθεσης, σχετικά με τη μη ορθή ταξινόμηση ποσών μεταξύ ταμειακών διαθεσίμων και προκαταβολών.

Με βάση το κριτήριο του ελέγχου της παραγράφου 14 της υπό στοιχεία 2/30886/ΔΛΓΚ/23-7-2020 απόφασης του Υφυπουργού Οικονομικών «Λογιστική Πολιτική για την Πρώτη Εφαρμογή του Λογιστικού Πλαισίου της Γενικής Κυβέρνησης» (Β΄ 3136), και κατ' επέκταση του άρθρου 1 της ΥΑ 62982 (Β΄1837/2025), τα αναφερόμενα ποσά υπό την ευθύνη Υπολόγων Διαχειριστών, τελούν υπό τον έλεγχο του Κράτους και συνεπώς συμπεριλαμβάνονται στον οικείο λογαριασμό ταμειακών διαθεσίμων.

3.1.23 Παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου στις σελίδες 106 και 161 (3η παρ.) της Έκθεσης, σχετικά με τη μη αναγνώριση υπολοίπων και ποσών που τηρούνται σε τραπεζικούς λογαριασμούς εκτός Συστήματος Λογαριασμών Θησαυροφυλακίου, τη συνέχιση τήρησης Ειδικών Λογαριασμών και τη μη αναλυτική παρακολούθηση λογαριασμών.

Αναφορικά με τα διαθέσιμα του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας (ΥΠΕΘΑ) και τους λοιπούς τραπεζικούς λογαριασμούς της Κεντρικής Διοίκησης που τηρούνται σε πιστωτικά ιδρύματα εκτός της Τράπεζας της Ελλάδος αναφέρουμε ότι στο πλαίσιο εφαρμογής της υπ' αριθ. 62982 ΕΞ 2025/09.04.2025 απόφασης του Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών (Β΄ 1837) και ενόψει της παραγωγικής λειτουργίας από 01.01.2027 του νέου συστήματος δημοσιονομικής διαχείρισης gov-ERP, βρίσκεται σε εξέλιξη η διαδικασία αξιολόγησης και εξορθολογισμού των τραπεζικών λογαριασμών των φορέων της Κεντρικής Διοίκησης που τηρούνται στα πιστωτικά ιδρύματα της χώρας εκτός της Τράπεζας της Ελλάδος, με σκοπό τον προσδιορισμό εκείνων που πληρούν τα κριτήρια για την αναγνώριση των υπολοίπων τους στα ταμειακά διαθέσιμα της Κεντρικής Διοίκησης. Τα ποσά που μέχρι σήμερα έχουν ταυτοποιηθεί ως ταμειακά διαθέσιμα του Ελληνικού Δημοσίου υπολείπονται του συνόλου αυτών, όπως αναλύεται στην Έκθεση της Υπηρεσίας του Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Η πλήρης εικόνα θα δοθεί το αργότερο έως τις 31.12.2026.

Όσον αφορά στους Ειδικούς Λογαριασμούς αναφέρουμε ότι σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 2 του ν. 3697/2008 (Α΄ 194), οι ειδικοί λογαριασμοί που λειτουργούσαν σε Υπουργεία, Ν.Π.Δ.Δ. και στον ευρύτερο Δημόσιο Τομέα καταργήθηκαν και η διαχείρισή τους εντάχθηκε στον Κρατικό Προϋπολογισμό. Από την κατάργηση εξαιρέθηκαν συγκεκριμένοι ειδικοί λογαριασμοί, σύμφωνα με το άρθρο 3 του ίδιου νόμου και την υπ' αριθ. οικ. 83143/Α0024/13.11.2008 απόφαση του Υφυπουργού Οικονομίας και Οικονομικών (Β΄ 2444), καθώς και λογαριασμοί που χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από τις συνδρομές των δικαιούχων τους. Έκτοτε, μέρος των ειδικών αυτών λογαριασμών εντάχθηκαν ως διακριτοί φορείς στο Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης, άλλοι καταργήθηκαν μετά την εκπλήρωση του σκοπού τους, ενώ με ειδικές νομοθετικές διατάξεις συστάθηκε περιορισμένος αριθμός νέων ειδικών λογαριασμών στην Κεντρική Διοίκηση και σε Νομικά Πρόσωπα της Γενικής Κυβέρνησης. Ο πλήρης κατάλογος των ειδικών λογαριασμών που λειτουργούν στην Κεντρική Διοίκηση, καθώς και ο τρόπος διαχείρισής τους, θα οριστικοποιηθεί έως τις 31.12.2026.

Αναφορικά με την παρ. 3 της ενότητας «Παρατηρήσεις επί των εξόδων» (σελ. 161) της Έκθεσης του Ελεγκτικού Συνεδρίου σημειώνεται ότι οι συναλλαγές που διενεργούνται σήμερα μέσω των τραπεζικών λογαριασμών του ΥΠΕΘΑ δεν παρακολουθούνται από τη Διεύθυνση Λογαριασμών και Ταμειακού Προγραμματισμού. Ωστόσο, από 01.01.2027 το σύνολο των συναλλαγών τόσο του

ΥΠΕΘΑ όσο και των στρατιωτικών νοσοκομείων θα διενεργείται εξ ολοκλήρου μέσω του συστήματος gov–ERP.

3.1.24 Παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 109 (1η παρ.) της Έκθεσης, σχετικά με τη μη αναγνώριση των απαιτήσεων σύμφωνα με το λογιστικό πλαίσιο.

Η αναγνώριση των απαιτήσεων από φορολογικά και τελωνειακά έσοδα κατά τον χρόνο γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης προϋποθέτει την αναβάθμιση των πληροφοριακών συστημάτων της ΑΑΔΕ. Για το σκοπό αυτό, υπάρχει στενή συνεργασία με την ΑΑΔΕ, στην οποία έχουν γνωστοποιηθεί οι απαιτήσεις του Λογιστικού Πλαισίου της Γενικής Κυβέρνησης (ΛΠΓΚ).

Για τις λοιπές κατηγορίες εσόδων, όπως πωλήσεις, τόκοι, μερίσματα και μεταβιβάσεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση, η λειτουργία του gov-ERP από την 1.1.2027 θα επιτρέψει την αναγνώριση των σχετικών απαιτήσεων κατά τον χρόνο γένεσης του δικαιώματος σύμφωνα με το λογιστικό πλαίσιο.

3.1.25 Παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου στις σελίδες 109 (2η παρ.) και 135 (2η παρ.) της Έκθεσης, σχετικά με τη μη αναγνώριση απαίτησης και ισόποσης υποχρέωσης από τη σύμβαση παραχώρησης της Εγνατίας Οδού.

Κατά τη διαδικασία κατάρτισης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Κεντρικής Διοίκησης, η Εγνατία Οδός αναγνωριζόταν ως πάγιο περιουσιακό στοιχείο στις οικονομικές καταστάσεις του φορέα Γενικής Κυβέρνησης «Εγνατία Οδός Α.Ε.». Η αποτύπωση της παραχώρησης προϋποθέτει να έχει προσδιοριστεί η οντότητα που ελέγχει το παραχωρούμενο περιουσιακό στοιχείο. Για τον λόγο αυτό η Κεντρική Διοίκηση δεν αναγνώρισε το ανείσπρακτο υπόλοιπο του τιμήματος παραχώρησης ύψους 486,05 εκατ. ευρώ ούτε την αντίστοιχη υποχρέωση.

Το ποσό των 759,15 εκατ. ευρώ που εισπράχθηκε εντός της χρήσης από το τίμημα παραχώρησης αποτυπώθηκε λόγω της εισροής του στον τραπεζικό λογαριασμό της Κεντρικής Διοίκησης. Αναγνωρίστηκε ως αύξηση των ταμειακών διαθεσίμων με ισόποση αύξηση υποχρέωσης και, επομένως, δεν επηρέασε το αποτέλεσμα της χρήσης.

Η μη αναγνώριση του ανείσπρακτου υπολοίπου αφορά ισόποσα τις απαιτήσεις και τις υποχρεώσεις. Δεδομένου επιπλέον ότι η σύμβαση ολοκληρώθηκε στις 30.12.2025, δεν επηρεάζεται ούτε η Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Επίδοσης ούτε η Καθαρή Θέση της Κεντρικής Διοίκησης.

Εφόσον το περιουσιακό στοιχείο αποαναγνωριστεί από την «Εγνατία Οδός Α.Ε.» στις οικονομικές καταστάσεις της χρήσης 2025, η Κεντρική Διοίκηση θα αναγνωρίσει στις

Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του 2026 απαίτηση ύψους 486,05 εκατ. ευρώ και ισόποσο αναβαλλόμενο έσοδο, με αναδρομική αναδιατύπωση των συγκριτικών στοιχείων της 31.12.2025.

3.1.26 Παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 111 της Έκθεσης, σχετικά με τη μεταβολή του λογιστικού χειρισμού ως προς την αναγνώριση και επιμέτρηση συγκεκριμένων κατηγοριών απαιτήσεων και τη μη αναδρομική αναδιατύπωση των αντίστοιχων μεγεθών της προηγούμενης χρήσης στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Ως προς τη λογιστική αντιμετώπιση του Ταμείου Εγγυοδοσίας Επιχειρήσεων COVID-19, του Ταμείου Αλληλεγγύης του ν. 4662/2020 και του προγράμματος «InvestEU Member-State Compartment», δεν μεταβλήθηκε η λογιστική πολιτική της Κεντρικής Διοίκησης. Η αποτύπωση των συγκεκριμένων συναλλαγών αναθεωρήθηκε στη χρήση 2025, μετά από πληρέστερη ανάλυση των σχετικών συμβάσεων, αποφάσεων και στοιχείων.

Για λόγους συγκρισιμότητας, τα στοιχεία της χρήσης 2024 αναδιατυπώθηκαν αναδρομικά. Οι αναδιατυπωμένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Κεντρικής Διοίκησης και η ανάλυση των προσαρμογών παρατίθενται στο Παράρτημα Β΄ της παρούσας (βλ. και παρ. 3.1.45).

3.1.27 Παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 112 της Έκθεσης, σχετικά με το μη εκκαθαρισμένο υπόλοιπο προκαταβολών των ετών 2020-2024 προς τη ΔΕΗ Α.Ε. (811,53 εκατ. ευρώ) για δαπάνες ηλεκτρικού ρεύματος των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης.

Επιβεβαιώνεται η ορθότητα των στοιχείων που αναφέρονται στην ανωτέρω παρατήρηση, με τη διευκρίνιση ότι το σύνολο του ποσού των 811,53 εκατ. ευρώ αφορά σε ανεξόφλητους λογαριασμούς ηλεκτρικής ενέργειας των φορέων Γενικής Κυβέρνησης, ετών 2020 – 2024.

Σημειώνεται ότι με τα άρθρα 102, 103 και 104 του ν. 5313/2026 θεσπίστηκε νέα διαδικασία χορήγησης και εκκαθάρισης των προκαταβολών προς παρόχους ηλεκτρικής ενέργειας. Με τη νέα διαδικασία θα αντιμετωπιστούν και οι εκκρεμότητες παλαιότερων χρήσεων (2020-2025), ενώ στόχος είναι οι τυχόν μελλοντικές προκαταβολές να εκκαθαρίζονται εντός του επόμενου οικονομικού έτους από τη χορήγησή τους.

3.1.28 Παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 113 της Έκθεσης, σχετικά με εκκρεμή υπόλοιπα λογαριασμών απαιτήσεων από τη μετάπτωση στοιχείων στο ΟΠΣΔΠ το 2019.

Θα διερευνηθούν τα υπόλοιπα των συγκεκριμένων λογαριασμών, σε συνεργασία με την ΑΑΔΕ, προκειμένου να επαληθευτεί η ύπαρξη και το ύψος τους και να πραγματοποιηθούν, κατά περίπτωση, οι αναγκαίες λογιστικές τακτοποιήσεις.

3.1.29 Παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 114 της Έκθεσης, σχετικά με τη μη συμπερίληψη της αξίας των αποθεμάτων στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης (Ισολογισμός).

Έχει ήδη τεθεί το πλαίσιο για την αρχική αναγνώριση και επιμέτρηση των αποθεμάτων, με τη Λογιστική Πολιτική για τα Αποθέματα και την εγκύκλιο 2/98317/ΔΛΓΚ/31.10.2024 «Αρχική Απογραφή Αποθεμάτων Κεντρικής Διοίκησης». Η πρακτική εφαρμογή του πλαισίου προϋποθέτει την ύπαρξη κατάλληλου πληροφοριακού συστήματος για την καταγραφή, παρακολούθηση και επιμέτρηση των αποθεμάτων στο σύνολο των φορέων της Κεντρικής Διοίκησης.

Με την έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας του gov-ERP από την 1.1.2027, αναμένεται να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για την ολοκλήρωση της απογραφής, τον ορισμό αποθηκών ανά οικονομική υπηρεσία, όπου απαιτείται, και τη συστημική παρακολούθηση της κίνησης των αποθεμάτων.

3.1.30 Παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου στις σελίδες 119 και 162 της Έκθεσης, σχετικά με την αποτίμηση των συμμετοχών σε εισηγμένες ελεγχόμενες και συγγενείς εταιρείες, η οποία εξακολουθεί να πραγματοποιείται στη χρηματιστηριακή τους αξία.

Η αποτίμηση των συμμετοχών σε εισηγμένες ελεγχόμενες και συγγενείς εταιρείες πραγματοποιείται με βάση τη χρηματιστηριακή τους αξία, η οποία αποτελεί αντικειμενικά προσδιορίσιμη και επαληθεύσιμη τιμή και απεικονίζει την τρέχουσα αξία των συμμετοχών αυτών.

Σε συνέχεια της παρατήρησης, θα εξεταστεί η ευθυγράμμιση της επιμέτρησης των συμμετοχών αυτών με την παρ. 16 της ΛΠΠΕ στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της επόμενης χρήσης.

3.1.31 Παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 121 της Έκθεσης, σχετικά με συστημικές αδυναμίες που παρατηρούνται στις υφιστάμενες δικλίδες εσωτερικού ελέγχου της διαχείρισης των δανείων από πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Αναφορικά με το βραχυπρόθεσμο μέρος των μακροπρόθεσμων δανείων ποσού 235,51 εκατ. ευρώ, σημειώνουμε ότι βάσει του ν. 4822/2021 και των οικείων Επιχειρησιακών Συμβάσεων (Άρθρο 6), η διαχείριση των επιμέρους δανειακών συμβάσεων, η τήρηση των αναλυτικών λογαριασμών και η έκδοση των τοκοχρεωλυτικών πινάκων αποτελούν αποκλειστική αρμοδιότητα των συνεργαζόμενων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. Το κεντρικό πληροφοριακό σύστημα δημοσιονομικής διαχείρισης (ΟΠΣΔΠ) δε διαθέτει υποσύστημα τραπεζικής διαχείρισης, ώστε να υποστηρίζει τον διαχωρισμό των απαιτήσεων σε πραγματικό χρόνο. Οι διορθωτικές λογιστικές εγγραφές ταξινόμησης που συστήνει το Ελεγκτικό Συνέδριο θα ενσωματωθούν στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2026, κατόπιν λήψης των οριστικών ετήσιων στοιχείων από τα πιστωτικά ιδρύματα.

Η εμφανιζόμενη απόκλιση των 74,46 εκατ. ευρώ σε σχέση με τα στοιχεία των πιστωτικών ιδρυμάτων οφείλεται στη διαφορά μεταξύ ταμειακής και δεδουλευμένης βάσης, καθώς και σε συνήθεις χρονικούς ετεροχρονισμούς:

α/α	Συνιστώσα Απόκλισης	Ποσό (€)	Ποσοστό	Αιτιολογία
1	Χρεολύσια Ιανουαρίου 2026	60,56 εκατ. €	81,3%	Εισπράξεις τραπεζών εντός 2025 που εμβάστηκαν στην ΤτΕ τον Ιανουάριο 2026
2	Χρονικοί Ετεροχρονισμοί Εκταμιεύσεων	8,19 εκατ. €	11,0%	Διαφορά χρόνου μεταξύ τραπεζικής χρέωσης/εκταμίευσης τέλους 2025 και εμφάνισης των εντολών από την ΤτΕ
3	Απόκλιση Ερωτηματολογίων Τραπεζών	5,42 εκατ. €	7,3%	Διαφορά δηλωθέντων στοιχείων ερωτηματολογίων τραπεζών έναντι ΟΠΣΔΠ (συμπερίληψη δεδουλευμένων τόκων / διαφορές ημερομηνιών αναφοράς)
4	Μη ενταλματοποιημένο έμβασμα Πειραιώς	0,29 εκατ. €	0,4%	Έμβασμα 290.327,65 ευρώ της 05/03/2025, το οποίο περιλαμβάνεται στην υπ. αριθμ. 6601984173 λογιστική εντολή. Δεν υφίσταται εγγραφή για την εν λόγω εντολή.

Ειδικότερα, αναφορικά με τα εισπραχθέντα χρεολύσια από δάνεια με πόρους του ΤΑΑ, σημειώνεται ότι σύμφωνα με το κανονιστικό πλαίσιο (ΥΑ 85262, Β΄3219/23.06.2022) τα πιστωτικά ιδρύματα εισπράττουν στο όνομά τους και για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου τα πάσης φύσεως οφειλόμενα ποσά από τους Τελικούς Αποδέκτες, πιστώνοντας τα σχετικά ποσά εντός δύο

(2) εργάσιμων ημερών από την είσπραξή τους σε λογαριασμό που λειτουργεί ως Λογαριασμός Επιστροφής Κεφαλαίων ΤΑΑ για τα επιχειρηματικά δάνεια. Η απόδοση των ποσών αυτών σε λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου γίνεται περιοδικά από τα πιστωτικά ιδρύματα ανά δίμηνο, αρχής γενομένης στις 15 Ιανουαρίου. Σε αυτή τη ρύθμιση εδράζεται ο ετεροχρονισμός στην αναγνώριση των καταβληθέντων χρεολυσίων.

3.1.32 Παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου στις σελίδες 123 και 162 της Έκθεσης, σχετικά με την υποεκτίμηση των παράγωγων χρηματοοικονομικών μέσων.

Η αναφερθείσα υποεκτίμηση 10,44 εκατ. ευρώ αφορά δεδουλευμένους τόκους προθεσμιακών καταθέσεων για τους οποίους δεν έχει γίνει αντίστοιχη λογιστική καταχώριση. Οι διορθωτικές λογιστικές εγγραφές θα πραγματοποιηθούν στην περίοδο αναφοράς 2026.

3.1.33 Παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου στις σελίδες 124, 130-131 και 144 της Έκθεσης, σχετικά με την επιμέτρηση των λοιπών μακροπρόθεσμων τίτλων και των λοιπών μακροπρόθεσμων δανείων, καθώς και των υποχρεώσεων από τόκους, δηλαδή τη μη προσαρμογή στο νέο λογιστικό πλαίσιο.

Για την εφαρμογή αλλαγών της λογιστικής πολιτικής αναφορικά με την αναγνώριση των χρηματοοικονομικών μέσων - υποχρεώσεων σύμφωνα με το νέο λογιστικό πλαίσιο, δηλαδή σύμφωνα με τη μέθοδο του αποτελεσματικού επιτοκίου, απαιτούνται σημαντικές προσαρμογές στις λογιστικές πρακτικές οι οποίες δεν υποστηρίζονται από τα υφιστάμενα πληροφοριακά συστήματα. Σχετικά αναφέρουμε ότι ο Ο.Δ.ΔΗ.Χ είναι σε διαδικασία προμήθειας και εγκατάστασης νέου ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος (Treasury Management System), το οποίο θα καλύπτει τη μέθοδο της αναγνώρισης των χρηματοοικονομικών μέσων με τη μέθοδο του αποτελεσματικού επιτοκίου.

3.1.34 Παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 125 της Έκθεσης, σχετικά με τη μη συμπερίληψη της αξίας όλων των ενσώματων και άυλων πάγιων στοιχείων στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης (Ισολογισμός).

Για την κατάρτιση του Μητρώου Παγίων της Κεντρικής Διοίκησης εκδόθηκε η εγκύκλιος 2/37910/ΔΛΓΚ/15.03.2024 «Αρχική Απογραφή Παγίων Περιουσιακών Στοιχείων ΚΔ (αρχική αναγνώριση και επιμέτρηση)», προκειμένου τα στοιχεία να μεταφορτωθούν στο gov-ERP. Έχουν συσταθεί ομάδες εργασίας σε όλα τα Υπουργεία και τους φορείς της Κεντρικής Διοίκησης για την

αρχική απογραφή των περιουσιακών στοιχείων, και τον Νοέμβριο του 2026 θα πραγματοποιηθεί η μετάπτωση των υφιστάμενων πάγιων περιουσιακών στοιχείων στο gov-ERP, το οποίο θα λειτουργήσει από τον Ιανουάριο του 2027.

Στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης έναρξης της 1.1.2027 θα αναγνωριστούν για πρώτη φορά πάγια περιουσιακά στοιχεία της Κεντρικής Διοίκησης, σύμφωνα με τα κριτήρια ελέγχου του Λογιστικού Πλαισίου της Γενικής Κυβέρνησης.

3.1.35 Παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου στις σελίδες 130–131 και 161 (1η παρ.) της Έκθεσης, σχετικά με τη μη εφαρμογή της παρ. 27 της ΛΠΠΕ στην αναγνώριση υποχρεώσεων από αγορές αγαθών και λήψη υπηρεσιών και τη μη ορθή εφαρμογή της αρχής του δεδουλευμένου.

Στο υφιστάμενο περιβάλλον, η αναγνώριση των υποχρεώσεων από αγορές αγαθών και λήψη υπηρεσιών βασίζεται στην καταχώριση των παραστατικών στο Μητρώο Δεσμεύσεων από τους φορείς της Κεντρικής Διοίκησης, η οποία δεν συμπίπτει πάντοτε χρονικά με την παραλαβή των αγαθών ή των υπηρεσιών.

Με τη λειτουργία του gov-ERP από την 1.1.2027, ολόκληρος ο κύκλος εκτέλεσης του προϋπολογισμού, από την ανάληψη της υποχρέωσης και την παραλαβή των αγαθών ή των υπηρεσιών έως τη λήψη του ηλεκτρονικού τιμολογίου και την πληρωμή, θα παρακολουθείται σε ενιαίο σύστημα. Έτσι, η υποχρέωση θα αναγνωρίζεται ως δεδουλευμένη κατά τον χρόνο απόκτησης του ελέγχου επί των αγαθών ή λήψης των υπηρεσιών, σύμφωνα με την παρ. 27 της ΛΠΠΕ, ενώ θα περιοριστούν σημαντικά οι ασυμφωνίες που οφείλονται στη χρήση διαφορετικών πληροφοριακών συστημάτων.

3.1.36 Παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου στις σελίδες 130-131 της Έκθεσης, σχετικά με τις πληρωτέες υποχρεώσεις, οι οποίες εμφανίζονται υποεκτιμημένες κατά 64,58 εκατ. ευρώ λόγω μη καταχώρισης υποχρεώσεων στο Μητρώο Δεσμεύσεων και υπερεκτιμημένες κατά 71,48 εκατ. ευρώ λόγω μη απεικόνισης της μείωσης της υποχρέωσης για την απόκτηση από το ΤΑΙΠΕΔ (νυν ΕΕΣΥΠ) μετοχών της ΔΕΠΑ Εμπορίας Α.Ε.

Οι πληρωτέες υποχρεώσεις της Κεντρικής Διοίκησης αναγνωρίζονται με βάση τα στοιχεία του Μητρώου Δεσμεύσεων, όπως αυτά καταχωρίζονται από τους φορείς. Υποχρεώσεις που δεν έχουν καταχωριστεί από τους αρμόδιους φορείς στο Μητρώο Δεσμεύσεων κατά την ημερομηνία αναφοράς δεν είναι δυνατόν να αναγνωριστούν στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις. Η ορθή και έγκαιρη καταχώριση των υποχρεώσεων στο Μητρώο Δεσμεύσεων αποτελεί ευθύνη των φορέων.

Σχετικά με την υποχρέωση από την απόκτηση μετοχών της ΔΕΠΑ Εμπορίας Α.Ε., η εξόφλησή της πραγματοποιείται με συμψηφισμό μερισμάτων της Helleniq Energy. Κατά την κατάρτιση των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων δεν υπήρχε η πληροφορία σχετικά με τον συμψηφισμό των μερισμάτων του έτους 2024, ύψους 71,48 εκατ. ευρώ. Η μείωση της υποχρέωσης, καθώς και η αναγνώριση του αντίστοιχου εσόδου από μερίσματα, θα απεικονιστούν στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της περιόδου αναφοράς 2026.

3.1.37 Παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 133 της Έκθεσης, σχετικά με την υποεκτίμηση των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων, η οποία οφείλεται στη μη αναγνώριση υποχρεώσεων από γραμμάτια τρίτων που εκδόθηκαν για τακτοποίηση ΑΦΕΚ και τα οποία ήταν εκκρεμή κατά την 31/12/2025.

Οι επιστροφές φόρων που εξοφλούνται με έκδοση γραμματίων τρίτων αναγνωρίζονται σε ταμειακή βάση ως μείωση των εσόδων από φόρους. Τα γραμμάτια τρίτων που έχουν εκδοθεί και δεν έχουν εξοφληθεί κατά την ημερομηνία αναφοράς απεικονίζονται στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις, «Άλλες υποχρεώσεις» και, ως εκ τούτου, δεν προκύπτει υποεκτίμηση των υποχρεώσεων.

3.1.38 Παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 135 (3η παρ.) της Έκθεσης, σχετικά με υπερεκτίμηση των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων λόγω μη ορθού υπολογισμού του αναβαλλόμενου εσόδου από τις επιχορηγήσεις του ΤΑΑ και εσφαλμένης ταξινόμησης στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις της οφειλόμενης επιχορήγησης προς το ΑΚΑΓΕ.

Οι πόροι του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ) εισπράττονται από την Κεντρική Διοίκηση σε δόσεις, μετά την υποβολή αιτημάτων πληρωμής και την εκπλήρωση των αντίστοιχων ορόσημων και στόχων. Το πρόγραμμα είναι εμπροσθοβαρές: τα πρώτα χρόνια οι εκταμιεύσεις προηγούνται των δαπανών, οι οποίες πραγματοποιούνται από το σύνολο των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης και εκτείνονται σε περισσότερες χρήσεις.

Αν το σύνολο των εισπράξεων αναγνωριζόταν ως έσοδο στη χρήση της είσπραξης, θα εμφανίζονταν σημαντικά πλεονάσματα στα πρώτα έτη και αντίστοιχα ελλείμματα στα επόμενα, όταν πραγματοποιούνται οι δαπάνες. Η εικόνα αυτή δεν θα αντανακλούσε την οικονομική ουσία του προγράμματος και θα δυσχέραινε την κατανόηση της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Επίδοσης από τους χρήστες.

Για τον λόγο αυτό, τα ποσά που εισπράττονται αναγνωρίζονται αρχικά ως υποχρέωση (αναβαλλόμενο έσοδο) και μεταφέρονται στα έσοδα σταδιακά, κατ' αναλογία των δαπανών που

πραγματοποιούν οι φορείς της Γενικής Κυβέρνησης για την υλοποίηση των έργων, ώστε τα έσοδα να αποτυπώνονται στις ίδιες χρήσεις με τα σχετικά έξοδα. Η μέθοδος αυτή συμβαδίζει με τη δημοσιονομική καταγραφή του προγράμματος.

Σύμφωνα με την παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, δεδομένου ότι οι εκταμιεύσεις πραγματοποιούνται κατόπιν εκπλήρωσης συγκεκριμένων ορόσημων και στόχων, το έσοδο πρέπει να αναγνωρίζεται με βάση την έγκριση των δόσεων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ενώ ως αναβαλλόμενο έσοδο πρέπει να αναγνωρίζεται μόνο το μέρος της προχρηματοδότησης που δεν έχει ακόμη συμψηφιστεί. Με την εφαρμογή της μεθόδου αυτής, το έσοδο της χρήσης 2025 από τον συμψηφισμό της προχρηματοδότησης ανέρχεται σε 542 εκατ. ευρώ, έναντι 523 εκατ. ευρώ που αναγνωρίστηκαν. Η επίδραση στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Επίδοσης της χρήσης 2025 περιορίζεται επομένως σε 19 εκατ. ευρώ.

Αντίθετα, η σωρευτική διαφορά στην Καθαρή Θέση κατά την 31.12.2025, η οποία προκύπτει κυρίως από προηγούμενες χρήσεις, ανέρχεται σε 1,38 δισ. ευρώ. Με την εφαρμοζόμενη μέθοδο, η διαφορά αυτή θα αναστρεφόταν στη χρήση 2026, με την ολοκλήρωση του προγράμματος και την αναγνώριση του ποσού αυτού στα έσοδα από μεταβιβάσεις στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Επίδοσης. Η διαφορά μεταξύ των δύο λογιστικών προσεγγίσεων αφορά επομένως στην κατανομή των εσόδων μεταξύ των χρήσεων διάρκειας του προγράμματος, καθώς το συνολικό ποσό των εσόδων που αναγνωρίζεται είναι το ίδιο και με τις δύο μεθόδους.

Η λογιστική αποτύπωση του εσόδου που προτείνεται από το Ελεγκτικό Συνέδριο βασίζεται στις αποφάσεις έγκρισης των δόσεων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, οι οποίες αποτελούν αντικειμενικό και επαληθεύσιμο στοιχείο. Αντίθετα, η εφαρμοζόμενη λογιστική μέθοδος προϋποθέτει τη συλλογή στοιχείων δαπανών από το σύνολο των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, γεγονός που αυξάνει την πολυπλοκότητα και καθιστά την επαλήθευση δυσχερή. Για τους λόγους αυτούς, η παρατήρηση γίνεται αποδεκτή και η μεταβολή της λογιστικής αντιμετώπισης θα εφαρμοστεί στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2026, με αναδρομική αναδιατύπωση των συγκριτικών μεγεθών της χρήσης 2025, σύμφωνα με τη Λογιστική Πολιτική «Λογιστικές Πολιτικές, Μεταβολές Λογιστικών Εκτιμήσεων και Λάθη» (ΥΑ 2/87749/ΔΛΓΚ/14.07.2021, Β΄ 3082). Το υπόλοιπο της μη συμψηφισμένης προχρηματοδότησης, ποσού 969,40 εκατ. ευρώ κατά την 31.12.2025, θα απεικονιστεί στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις, καθώς ο συμψηφισμός του ολοκληρώνεται έως την 31.12.2026.

Όσον αφορά στην οφειλόμενη επιχορήγηση προς το ΑΚΑΓΕ, η ετήσια κρατική επιχορήγηση υπολογίζεται με βάση τα προβλεπόμενα έσοδα του έτους αναφοράς, ενώ η διαφορά μεταξύ των απολογιστικών μεγεθών και των προβλέψεων αποδίδεται, κατά πάγια πρακτική, με χρονική υστέρηση δύο ετών. Η υστέρηση οφείλεται στο ότι τα απολογιστικά στοιχεία οριστικοποιούνται κατά το έτος που έπεται του έτους αναφοράς, οπότε η σχετική πίστωση εγγράφεται στον προϋπολογισμό

του αμέσως επόμενου οικονομικού έτους. Δεδομένου ότι η υστέρηση αυτή δεν προβλέπεται από το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο, η παρατήρηση γίνεται αποδεκτή. Από τις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2026 και εφεξής, η υποχρέωση θα ταξινομείται στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις, με αντίστοιχη ανακατάταξη των συγκριτικών στοιχείων.

3.1.39 Παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 144 της Έκθεσης, σχετικά με τις αδυναμίες που εντοπίζονται στην εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου που διέπει το Δημόσιο Χρέος.

Όσον αφορά στην εφαρμογή του νομοθετικού πλαισίου που διέπει το Δημόσιο Χρέος σημειώνονται τα ακόλουθα:

(i) Η διευκόλυνση λειτουργίας της δευτερογενούς αγοράς τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου μέσω πράξεων αγορών, πωλήσεων ή δανεισμού τίτλων, είναι μία δυνατότητα και όχι υποχρέωση που διαθέτει ο Ο.Δ.ΔΗ.Χ για να υποστηρίξει τη δευτερογενή αγορά ανάλογα με τις εκάστοτε συνθήκες. Τα τελευταία χρόνια οι συστηματικές και προγραμματισμένες δημοπρασίες επανέκδοσης ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου, μετά από συνεχή επικοινωνία και διαβίβαση αιτημάτων από τους βασικούς διαπραγματευτές, έχουν οδηγήσει σε ομαλοποίηση της δευτερογενούς αγοράς τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου. Επιπλέον, η αγορά repos που λαμβάνει χώρα για δανεισμό ελληνικών κρατικών χρεογράφων μεταξύ αντισυμβαλλομένων μερών έχει αναπτυχθεί επαρκώς χάρη στη συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, της Τράπεζας της Ελλάδος και των τεσσάρων ελληνικών συστημικών τραπεζών, που αποτελούν τους κύριους κατόχους τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου, με αποτέλεσμα να έχει συμβάλει σημαντικά στην ομαλή λειτουργία της δευτερογενούς αγοράς. Συνεπώς, με βάση τις συνθήκες που διαμορφώθηκαν κατά το έτος 2025, αλλά και τα προηγούμενα δύο έτη, δεν κρίθηκε σκόπιμη από τον Ο.Δ.ΔΗ.Χ η διενέργεια πράξεων μέσω της δευτερογενούς αγοράς. Επιπλέον, η έλλειψη ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος TMS, καθιστά περαιτέρω δύσκολη την ενεργοποίηση αυτής της διαδικασίας.

(ii) Έχουν προβλεφθεί και εφαρμόζονται κριτήρια επιλογής των βασικών διαπραγματευτών αγοράς σύμφωνα με τον Κανονισμό Λειτουργίας τους και γίνεται ταξινόμησή τους με βάση συγκεκριμένη βαθμονόμηση. Να τονισθεί ότι το σύνολο των δεκαοκτώ βασικών διαπραγματευτών, εξαιρουμένων των τεσσάρων συστημικών ελληνικών τραπεζών οι οποίες όπως προαναφέρθηκε αποτελούν τους κύριους κατόχους τίτλων Ε.Δ., έχουν υψηλότερη πιστοληπτική ικανότητα από αυτή του Ελληνικού Δημοσίου.

(iii, iv) Οι συγκεκριμένες αδυναμίες σχετικά με το Τμήμα Συμμόρφωσης και το Αυτοτελές Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου για το έτος 2025, οφείλονται στην υποστελέχωση του Οργανισμού. Ωστόσο, στην υπ' αριθ. 324/25.02.2026 συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού

Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους (Ο.Δ.ΔΗ.Χ.), εγκρίθηκε και τέθηκε σε ισχύ η Πολιτική και το Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων του Οργανισμού. Επιπρόσθετα, στην ίδια συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού, εγκρίθηκε ο Κανονισμός Λειτουργίας Εσωτερικού Ελέγχου του Οργανισμού Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους και ορίστηκε το μονοπρόσωπο Όργανο Διαχείρισης Κινδύνων του ΟΔΔΗΧ, το οποίο συνεπικουρείται από Ομάδα Εργασίας για τη Διαχείριση Κινδύνων του Οργανισμού.

3.1.40 Παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 146 της Έκθεσης, σχετικά με τη μη ολοκλήρωση, κατά την 31.12.2025, της ανάπτυξης του προβλεπόμενου μητρώου, με αποτέλεσμα τη μη αναγνώριση προβλέψεων για σημαντικές κατηγορίες κινδύνων και τη μη επαρκή γνωστοποίηση των σχετικών ενδεχόμενων υποχρεώσεων στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Σύμφωνα με τη Λογιστική Πολιτική για τις Προβλέψεις, τις Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και τις Ενδεχόμενες Απαιτήσεις, πρόβλεψη αναγνωρίζεται όταν υφίσταται παρούσα νομική ή τεκμαιρόμενη δέσμευση της Κεντρικής Διοίκησης, η οποία απορρέει από γεγονός του παρελθόντος, είναι πιθανό να απαιτηθεί εκροή πόρων για τον διακανονισμό της και το ποσό της μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα. Όταν δεν πληρούνται σωρευτικά οι προϋποθέσεις αυτές, ιδίως όταν η ύπαρξη της δέσμευσης εξαρτάται από την επέλευση μελλοντικών αβέβαιων γεγονότων που δεν ελέγχονται πλήρως από την Κεντρική Διοίκηση, η δέσμευση δεν αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης αλλά γνωστοποιείται ως ενδεχόμενη υποχρέωση στις Σημειώσεις, εκτός εάν η πιθανότητα εκροής πόρων είναι απομακρυσμένη.

Η εφαρμογή του πλαισίου αυτού προϋποθέτει τη συστηματική συγκέντρωση πληροφόρησης από το σύνολο των φορέων της Κεντρικής Διοίκησης για τους κινδύνους που ενδέχεται να οδηγήσουν σε μελλοντικές εκροές πόρων και την ανάπτυξη κατάλληλων πληροφοριακών υποδομών. Οι κυριότερες κατηγορίες είναι οι καταπτώσεις εγγυήσεων του Ελληνικού Δημοσίου, οι εκκρεμείς δικαστικές και διαιτητικές υποθέσεις, οι δημοσιονομικές διορθώσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και οι υποχρεώσεις που απορρέουν από ειδικές νομοθετικές διατάξεις.

Σημειώνεται ότι ο κίνδυνος εισπραξιμότητας των απαιτήσεων αποτυπώνεται ήδη στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις, μέσω της απομείωσης των απαιτήσεων με βάση τους συντελεστές εισπραξιμότητας.

Οφειλές προς το ΑΚΑΓΕ:

Το ποσό των 271,81 εκατ. ευρώ αφορά στην παρακράτηση 10% επί του πόρου από το 4% των ετήσιων εσόδων ΦΠΑ της περιόδου 2010–2014, η οποία διενεργήθηκε κατ' εφαρμογή του

άρθρου 21 παρ. 4 του ν. 3867/2010, σύμφωνα με την ερμηνεία της διάταξης από τη Διοίκηση. Δεδομένης της διαφορετικής ερμηνείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, όπως αυτή διατυπώθηκε στην Ειδική Έκθεση 1/2024, και του ότι για την τακτοποίηση της απόδοσης αναμένεται νομοθετική ρύθμιση, η ύπαρξη της υποχρέωσης δεν έχει οριστικοποιηθεί και δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις αναγνώρισης πρόβλεψης.

Διαιτητικές αποφάσεις σε βάρος της ΕΤΑΔ:

Η ΕΤΑΔ αποτελεί ανώνυμη εταιρεία με αυτοτελή νομική προσωπικότητα, άμεσα θυγατρική της ΕΕΣΥΠ, και δεν αποτελεί φορέα της Κεντρικής Διοίκησης. Οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Κεντρικής Διοίκησης αποτελούν ατομικές καταστάσεις και δεν ενοποιούν τις ελεγχόμενες οντότητες. Το Ελληνικό Δημόσιο δεν έχει παράσχει εγγύηση ούτε έχει αναλάβει άλλη νομική ή τεκμαιρόμενη δέσμευση για τις υποχρεώσεις της ΕΤΑΔ, ενώ η ευθύνη του ως έμμεσου μετόχου περιορίζεται στο ύψος της συμμετοχής του.

Συνεπώς, δεν υφίσταται παρούσα ή πιθανή δέσμευση της Κεντρικής Διοίκησης που να δικαιολογεί τον σχηματισμό πρόβλεψης ή τη γνωστοποίηση ενδεχόμενης υποχρέωσης. Η ενδεχόμενη επίδραση των διαιτητικών αποφάσεων στην αξία της ΕΤΑΔ αξιολογείται στο πλαίσιο του ελέγχου απομείωσης της συμμετοχής του Δημοσίου στην ΕΕΣΥΠ. Ο δημοσιονομικός κίνδυνος στον οποίο αναφέρονται οι Εκθέσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αφορά τη Γενική Κυβέρνηση κατά το ΕΣΛ 2010 και δεν ταυτίζεται με την αναγνώριση υποχρέωσης στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Κεντρικής Διοίκησης.

Εκκρεμείς επιστροφές φόρων χωρίς έκδοση ΑΦΕΚ:

Για τις εκκρεμείς επιστροφές φόρων επισημαίνεται ότι η υποχρέωση επιστροφής αναγνωρίζεται με την έκδοση του ΑΦΕΚ, οπότε ολοκληρώνεται ο έλεγχος του αιτήματος από τη Φορολογική Διοίκηση και οριστικοποιούνται η ύπαρξη και το ποσό της υποχρέωσης. Για τα αιτήματα επιστροφής για τα οποία δεν έχει εκδοθεί ΑΦΕΚ κατά την ημερομηνία αναφοράς, η ύπαρξη και το ύψος της υποχρέωσης εξαρτώνται από την έκβαση του ελέγχου, και επομένως δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις αναγνώρισης. Λαμβάνοντας υπόψη την παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, θα μελετηθούν, σε συνεργασία με την ΑΑΔΕ, οι χρονολογικές σειρές των αιτημάτων επιστροφής, ιδίως το ποσοστό των αιτημάτων που καταλήγουν σε έκδοση ΑΦΕΚ και ο χρόνος διεκπεραίωσής τους, προκειμένου να αξιολογηθεί εάν η πιθανή εκροή πόρων μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα. Με βάση τα αποτελέσματα της αξιολόγησης αυτής, το ποσό των εκκρεμών αιτημάτων επιστροφής κατά την ημερομηνία αναφοράς θα γνωστοποιείται στις Σημειώσεις των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων ή, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις, θα αναγνωρίζεται σχετική πρόβλεψη.

3.1.41 Παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 147 της Έκθεσης, σχετικά με το ενδεχόμενο να προκύψει οποιαδήποτε υποχρέωση για το Ελληνικό Δημόσιο, από την εκτελεστική απόφαση 2025/1147 της 11.06.2025 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σύμφωνα με την οποία αποκλείστηκαν από την ενωσιακή χρηματοδότηση δαπάνες ποσού 415,05 εκατ. ευρώ του ΟΠΕΚΕΠΕ ως διαπιστευμένου οργανισμού πληρωμών για τις αγροτικές ενισχύσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και την έλλειψη σχετικής γνωστοποίησης.

Οι δαπάνες που αποκλείστηκαν από την ενωσιακή χρηματοδότηση με την Εκτελεστική Απόφαση (ΕΕ) 2025/1147 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ποσού 415,05 εκατ. ευρώ, βαρύνουν τον Ειδικό Λογαριασμό Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων (ΕΛΕΓΕΠ), ο οποίος διαχειρίζεται τα σχετικά κονδύλια και αναγνωρίζει το ποσό ως έξοδο.

3.1.42 Παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 151 της Έκθεσης, σχετικά με τη σημαντική καθυστέρηση στην εκκαθάριση και στην πληρωμή αιτημάτων καταπτώσεων εγγυήσεων, τις σημαντικές αδυναμίες στην αναγνώριση και γνωστοποίηση των σχετικών κινδύνων, καθώς και τις αδυναμίες στην εφαρμογή των απαιτήσεων του λογιστικού πλαισίου και στην παρακολούθηση των ένδικων μέσων.

Όσον αφορά στα στοιχεία της Έκθεσης για τις καταπτώσεις εγγυήσεων και τα εκκρεμή και υπό επανεξέταση αιτήματα κατά το έτος 2025 επιταχύνθηκε σημαντικά ο ρυθμός εκκαθάρισης και πληρωμής των καταπτώσεων εγγυήσεων τόσο για τα φυσικά όσο και για τα νομικά πρόσωπα, συνεπεία της ψήφισης των άρθρων 96-102 του ν. 5104/2024, όσο και διαρθρωτικών και επιχειρησιακών αλλαγών.

Εντός του 2025 εξετάστηκαν 134.162 υποθέσεις φυσικών προσώπων και πληρώθηκαν 229,09 εκατ. ευρώ. Για τα νομικά πρόσωπα εξετάστηκαν 1.444 υποθέσεις και πληρώθηκαν 91,84 εκατ. ευρώ. Τα αναφερόμενα ποσά 130,96 εκατ. ευρώ για τα φυσικά πρόσωπα και 873,83 εκατ. ευρώ για τα νομικά πρόσωπα δεν αποτελούν στο σύνολό τους απορριφθέντα αιτήματα προς επανεξέταση και άρα δεν πρέπει να θεωρούνται εκκρεμή. Αποτελούν εξετασθέντα και απορριφθέντα αιτήματα, τα οποία ενδέχεται να επανεξεταστούν μετά από τυχόν δικαστικές αποφάσεις ή προσκόμιση νέων στοιχείων.

Ειδικότερα, αναφέρουμε ότι σε αυτά έχουν προσμετρηθεί 3.995 αιτήματα συνολικού ποσού 139,78 εκατ. ευρώ, τα οποία δεν έχουν απορριφθεί, αλλά εκκρεμεί η υποβολή συμπληρωματικών δικαιολογητικών που έχουν ζητηθεί, καθώς και 54 αιτήματα συνολικού ποσού 6 εκατ. ευρώ, που εξετάστηκαν το τελευταίο τρίμηνο του 2025 σε ειδική κατηγορία.

3.1.43 Παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 158 της Έκθεσης, σχετικά με την ύπαρξη σημαντικών αδυναμιών ως προς την ορθή εφαρμογή της αρχής του δεδουλευμένου κατά την αναγνώριση των εσόδων της ΚΧΕ.

Όσον αφορά στην εφαρμογή της αρχής του δεδουλευμένου στα φορολογικά έσοδα, η απαιτούμενη πληροφόρηση αναμένεται να καταστεί διαθέσιμη από την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) και μέσω της λειτουργίας του ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος δημοσιονομικής διαχείρισης (gov-ERP). Επίσης, από την 1.1.2027, το gov-ERP θα επιτρέψει την αναγνώριση σε δεδουλευμένη βάση κονδυλίων όπως οι πωλήσεις, τα μερίσματα, οι τόκοι, τα μισθώματα, οι μεταβιβάσεις, καθώς και των εσόδων των Στρατιωτικών Νοσοκομείων και των λοιπών οργανικών μονάδων του ΥΠΕΘΑ.

Αναφορικά με την επιστροφή Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) ύψους 784,80 εκατ. ευρώ, η οποία αφορά στη σύμβαση παραχώρησης της Αττικής Οδού, διευκρινίζεται ότι, μέχρι την πλήρη διαθεσιμότητα της πληροφόρησης από την ΑΑΔΕ, οι επιστροφές φόρων αναγνωρίζονται στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις κατά τον χρόνο έκδοσης των σχετικών ΑΦΕΚ. Κατ' εφαρμογή της πρακτικής αυτής, η ανωτέρω επιστροφή αναγνωρίστηκε ως μείωση των εσόδων από φόρους της χρήσης 2025, κατά την οποία εκδόθηκε το σχετικό ΑΦΕΚ.

Για τα έσοδα από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας ύψους 523 εκατ. ευρώ δεν προκύπτει υπερεκτίμηση. Με την εφαρμογή της μεθόδου βάσει της οποίας η προχρηματοδότηση του σκέλους των επιχορηγήσεων αναγνωρίζεται ως έσοδο κατά τον συμψηφισμό της με τις εγκεκριμένες δόσεις, το έσοδο της χρήσης 2025 θα ανερχόταν σε 542 εκατ. ευρώ, δηλαδή θα ήταν υψηλότερο κατά 19 εκατ. ευρώ. Το ποσό αυτό αντιστοιχεί στη συμψηφισθείσα προχρηματοδότηση της 5ης δόσης (211,28 εκατ. ευρώ, Εκτελεστική Απόφαση της Επιτροπής C(2025) 2429 της 16.4.2025) και της 6ης δόσης (331,01 εκατ. ευρώ, C(2025) 7760 της 14.11.2025). Η λογιστική αντιμετώπιση των επιχορηγήσεων του ΤΑΑ αναλύεται στην απάντηση επί της παρατήρησης 3.1.38.

Για τις επιστροφές φόρων των οποίων η εξόφληση πραγματοποιείται με έκδοση γραμματίων τρίτων, σημειώνεται ότι δεν προκύπτει επίδραση στα έσοδα από φόρους, καθώς η επιστροφή (μείωση φόρου) αναγνωρίζεται κατά την έκδοση και όχι κατά την εξόφληση των ΑΦΕΚ.

Όσον αφορά στα εκκρεμή αιτήματα επιστροφής φόρων ισχύουν τα αναφερόμενα στην απάντηση επί της παρατήρησης 3.1.40.

3.1.44 Παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου στις σελίδες 165- 167 της Έκθεσης, σχετικά με την αναγνώριση αρνητικής μεταβολής διαθεσίμων ύψους 19,45 εκατ. ευρώ στην Κατάσταση Ταμειακών Ροών, η οποία αφορά διαθέσιμα φορέων της Κεντρικής Διοίκησης που δεν παρακολουθούνται αναλυτικά ως προς την προέλευση και το ιστορικό των μεταβολών τους, με αποτέλεσμα να μην αποτυπώνονται ορθά οι αντίστοιχες ροές.

Το ανωτέρω ποσό αφορά στη μεταβολή των διαθεσίμων της Κεντρικής Διοίκησης στην Τράπεζα της Ελλάδος και στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, τα οποία δεν παρακολουθούνται αναλυτικά και αναγνωρίζονται εξ απογραφής, με βάση τα υπόλοιπα των σχετικών λογαριασμών κατά την ημερομηνία αναφοράς. Η μεταβολή τους δεν κατανέμεται στις ταμειακές ροές από λειτουργικές, επενδυτικές ή χρηματοδοτικές δραστηριότητες, αλλά παρουσιάζεται διακριτά στην Κατάσταση Ταμειακών Ροών, στη γραμμή «Διαθέσιμα εξ απογραφής». Η αναλυτική παρακολούθησή τους θα καταστεί δυνατή με τη λειτουργία του gov-ERP και τη διασύνδεσή του με τα πιστωτικά ιδρύματα, σύμφωνα με την υπ' αριθ. 62982 ΕΞ 2025/09.04.2025 απόφαση του Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών (Β΄ 1837).

3.1.45 Παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη σελίδα 172 της Έκθεσης, σχετικά με: α) τη μεταβολή της λογιστικής αντιμετώπισης των ληφθεισών επιχορηγήσεων του ΤΑΑ, επιβαρύνοντας την Καθαρή Θέση με μέρος των ποσών που είχαν εισπραχθεί έως το 2024, β) λοιπές περιπτώσεις εσφαλμένης αναγνώρισης εσόδων και παράλειψης καταχώρισης εξόδων, υποχρεώσεων, απαιτήσεων και λοιπών περιουσιακών στοιχείων, οι οποίες είχαν ως αποτέλεσμα την υπερεκτίμηση της Καθαρής Θέσης και γ) τη μη πλήρη εφαρμογή του λογιστικού πλαισίου, η οποία επιδρά στην αναγνώριση και επιμέτρηση εσόδων, εξόδων, περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, η συνολική επίδραση των οποίων τόσο στο αποτέλεσμα της χρήσης όσο και στα λοιπά κονδύλια του Ισολογισμού και κατ' επέκταση στην Καθαρή Θέση δεν μπορεί να προσδιοριστεί με ακρίβεια.

Ο λογιστικός χειρισμός των επιχορηγήσεων του ΤΑΑ αναλύεται στην απάντηση επί της παρατήρησης 3.1.38. Επισημαίνεται ωστόσο ότι η διαφορά στην Καθαρή Θέση της 31.12.2025 ανέρχεται σε 1,38 δισ. ευρώ και όχι σε 1,91 δισ. ευρώ. Το ποσό της Έκθεσης προκύπτει από τη σύγκριση της επιβάρυνσης της Καθαρής Θέσης κατά την 1.1.2025 (2,88 δισ. ευρώ) με το υπόλοιπο του αναβαλλόμενου εσόδου κατά την 31.12.2025 (969,40 εκατ. ευρώ), δηλαδή μεγεθών διαφορετικών ημερομηνιών αναφοράς. Το υπόλοιπο του αναβαλλόμενου εσόδου στην ΚΧΘ της 31.12.2025 ανέρχεται σε 2,35 δισ. ευρώ, μετά τη μεταφορά ποσού 523 εκατ. ευρώ στα έσοδα της χρήσης.

Τα έσοδα της χρήσης 2025 δεν είναι υπερεκτιμημένα κατά 523 εκατ. ευρώ. Υπό την προσέγγιση του ελέγχου, τα ποσά της προχρηματοδότησης που συμψηφίστηκαν με τα αιτήματα πληρωμής εντός του 2025, ύψους 542 εκατ. ευρώ (331 εκατ. ευρώ και 211 εκατ. ευρώ), θα έπρεπε να αναγνωριστούν ως έσοδο της χρήσης. Συνεπώς, τα έσοδα της χρήσης είναι υποεκτιμημένα κατά 19 εκατ. ευρώ. Οι λοιπές περιπτώσεις που επισημαίνονται αναλύονται στις απαντήσεις επί των επιμέρους παρατηρήσεων για τα έσοδα και τα έξοδα.

Επιπλέον, τα συγκριτικά ποσά της χρήσης 2024 αναδιατυπώθηκαν αναδρομικά. Οι προσαρμογές αφορούν τις επιστροφές φόρων, τους πόρους του ΤΑΑ, το Ταμείο Εγγυοδοσίας COVID-19, τη σύμβαση παραχώρησης της Αττικής Οδού, τη συνεισφορά στο InvestEU, την απομείωση απαιτήσεων, την αποτίμηση των συμμετοχών στο ΤΧΣ και στο Διεθνή Αερολιμένα Ηρακλείου, την υποχρέωση προς το ΑΚΑΓΕ και την απαίτηση από το Ταμείο Αλληλεγγύης ν. 4662/2020.

Συνολικά, η αναδρομική αναδιατύπωση μειώνει την Καθαρή Θέση της 31.12.2024 κατά 7.036,47 εκατ. ευρώ, από τα οποία 1.337,93 εκατ. ευρώ αφορούν το αποτέλεσμα της χρήσης 2024 και 5.698,54 εκατ. ευρώ προηγούμενες χρήσεις. Οι αναδρομικά αναδιατυπωμένες καταστάσεις και η ανάλυση των προσαρμογών ανά κονδύλιο παρατίθενται στο Παράρτημα Β΄ της παρούσας.

Αναγνωρίζεται ότι η μη πλήρης εφαρμογή του ΛΠΓΚ επηρεάζει την αναγνώριση και επιμέτρηση ορισμένων κονδυλίων και ότι η συνολική επίδραση δεν μπορεί, επί του παρόντος, να προσδιοριστεί με ακρίβεια. Οι κύριες περιοχές (ενσώματα και άυλα πάγια, αποθέματα, επιμέτρηση των υποχρεώσεων χρέους με τη μέθοδο του αποτελεσματικού επιτοκίου, αναγνώριση εσόδων και εξόδων σε δεδουλευμένη βάση, προβλέψεις, αναγνώριση περιουσιακών στοιχείων, απαιτήσεων και υποχρεώσεων) αναμένεται να αντιμετωπιστούν με τη λειτουργία του gov-ERP από την 1.1.2027 και του νέου πληροφοριακού συστήματος του ΟΔΔΗΧ, όπως αναλύεται στις απαντήσεις επί των παρατηρήσεων 3.1.24, 3.1.29, 3.1.33, 3.1.34, 3.1.35, 3.1.40 και 3.1.43.

Αθήνα, 21 Οκτωβρίου 2026

Ο Υφυπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών
Αθανάσιος Πετραλιάς

Παράρτημα Β΄

Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις

Αναδρομική Αναδιατύπωση 2024

Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις περιόδου αναφοράς 1/1/2025 έως 31/12/2025 με αναδρομική αναδιατύπωση των συγκριτικών στοιχείων του 2024

Βάση αναδιατύπωσης των συγκριτικών στοιχείων της χρήσης 2024

Σε συνέχεια της επανεξέτασης λογιστικών χειρισμών, τα συγκριτικά στοιχεία της χρήσης 2024 αναδιατυπώθηκαν, ώστε να αποτυπώνουν ορθά και με συνέπεια τους λογιστικούς χειρισμούς που εφαρμόζονται στη χρήση 2025.

Η αναδιατύπωση πραγματοποιήθηκε αναδρομικά σύμφωνα με τη Λογιστική Πολιτική «Λογιστικές Πολιτικές, Μεταβολές Λογιστικών Εκτιμήσεων και Λάθη» του ΛΠΓΚ. Οι προσαρμογές που αφορούν τη χρήση 2024 επηρεάζουν το αποτέλεσμα της χρήσης αυτής, ενώ όσες αφορούν προηγούμενες χρήσεις αναγνωρίζονται στα υπόλοιπα έναρξης της Καθαρής Θέσης κατά την 1.1.2024.

Οι προσαρμογές είχαν ήδη καταχωριστεί κατά τη χρήση 2025 απευθείας στην Καθαρή Θέση και περιλαμβάνονται στα υπόλοιπα των λογαριασμών της 31.12.2025. Συνεπώς, η αναδιατύπωση δε μεταβάλλει τα περιουσιακά στοιχεία, τις υποχρεώσεις ή το σύνολο της Καθαρής Θέσης της 31.12.2025, αλλά μόνο την κατανομή της μεταξύ των κονδυλίων «Διαφορές απογραφής» και «Σωρευμένο πλεόνασμα/έλλειμμα».

Οι προσαρμογές αναλύονται ανά κονδύλιο στις ενότητες που ακολουθούν, ενώ ο λογιστικός χειρισμός κάθε προσαρμογής περιγράφεται στην ενότητα **«Λογιστικός χειρισμός ανά προσαρμογή».**

Επιπλέον, πραγματοποιήθηκαν δύο αναταξινομήσεις μεταξύ κονδυλίων (δεδουλευμένοι τόκοι και μισθοδοσία κληρικών), οι οποίες δεν επηρεάζουν το αποτέλεσμα ούτε την Καθαρή Θέση.

Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις

περιόδου αναφοράς 1/1/2025 έως 31/12/2025

Ι. Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης με αναδρομική αναδιατύπωση του 2024

	Σημ.	31/12/2025	31/12/2024 όπως είχε δημοσιευθεί	31/12/2024 Αναδιατυπωμένο	Διαφορές 2024 λόγω Αναδιατύπωσης
		(α)	(β)	(γ)	(δ)=(γ)-(β)
ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ					
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία					
Ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	2	21.854.756.511,86	20.111.553.731,63	20.111.553.731,63	0,00
Απαιτήσεις	3	11.896.432.765,18	10.996.755.279,55	12.302.134.159,19	1.305.378.879,64
Προκαταβολές	5	2.031.725.531,92	2.378.993.823,66	2.378.993.823,66	0,00
Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	5	446.721.611,08	0,00	0,00	0,00
Σύνολο κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων		**36.229.636.420,04**	**33.487.302.834,84**	**34.792.681.714,48**	**1.305.378.879,64**
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία					
Επενδύσεις σε ελεγχόμενες οντότητες, συγγενείς και κοινοπραξίες	6	23.325.859.626,16	23.149.639.082,79	22.842.906.462,79	(306.732.620,00)
Λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία	7, 15	15.636.068.299,52	13.612.985.431,77	13.612.985.431,77	0,00
Υποδομές	8	0,00	0,00	0,00	0,00
Εξοπλισμός	8	0,00	0,00	0,00	0,00
Λοιπά στοιχεία	8	0,00	0,00	0,00	0,00
Σύνολο μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων		**38.961.927.925,68**	**36.762.624.514,56**	**36.455.891.894,56**	**(306.732.620,00)**
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων		**75.191.564.345,72**	**70.249.927.349,40**	**71.248.573.609,04**	**998.646.259,64**
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Πληρωτέες υποχρεώσεις	9	4.509.513.422,15	18.338.482.885,52	3.999.840.006,11	(14.338.642.879,41)
Βραχυπρόθεσμα δάνεια	10	70.819.901.200,00	65.360.352.100,00	65.360.352.100,00	0,00
Βραχυπρόθεσμο μέρος μακροπροθέσμων δανείων	11	15.801.708.514,20	5.535.264.009,98	5.535.264.009,98	0,00
Άλλες υποχρεώσεις	12	1.132.549.539,12	180.135.010,92	1.099.405.823,77	919.270.812,85
Παροχές σε εργαζομένους	13	1.968.851,96	3.425.482,28	3.425.482,28	0,00
Σύνολο βραχυπροθέσμων υποχρεώσεων		**92.265.641.527,43**	**89.417.659.488,70**	**75.998.287.422,14**	**(13.419.372.066,56)**
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Μακροπρόθεσμα δάνεια	14	321.169.410.190,09	334.639.613.070,89	334.639.613.070,89	0,00
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	15	0,00	0,00	0,00	0,00
Άλλες υποχρεώσεις	16	33.605.807.897,92	9.549.991.141,64	31.004.478.125,31	21.454.486.983,67
Σύνολο μακροπροθέσμων υποχρεώσεων		**354.775.218.088,01**	**344.189.604.212,53**	**365.644.091.196,20**	**21.454.486.983,67**
Σύνολο υποχρεώσεων		**447.040.859.615,44**	**433.607.263.701,23**	**441.642.378.618,34**	**8.035.114.917,11**
ΚΑΘΑΡΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ/ΘΕΣΗ					
Καθαρή περιουσία					
Διαφορές Απογραφής	17	63.121.734,40	(104.501.545,84)	(104.501.545,84)	0,00
Σωρευμένο πλεόνασμα/έλλειμμα		(370.393.805.009,29)	(362.019.913.171,26)	(367.718.451.942,98)	(5.698.538.771,72)
Έλλειμμα περιόδου		(1.518.611.994,83)	(1.232.921.634,72)	(2.570.851.520,46)	(1.337.929.885,74)
Σύνολο καθαρής περιουσίας/ θέσης		**(371.849.295.269,72)**	**(363.357.336.351,82)**	**(370.393.805.009,29)**	**(7.036.468.657,47)**

ποσά σε €

Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις
περιόδου αναφοράς 1/1/2025 έως 31/12/2025

ΙΙ. Κατάσταση Χρηματοοικονονικής Επίδοσης με Αναδρομική Αναδιατύπωση του 2024

	Σημ.	2025	2024 όπως είχε δημοσιευθεί	2024 Αναδιατυπομένο	Διαφορές 2024 λόγω Αναδιατύπωσης
		(α)		(γ)	(δ)=(γ)-(β)
Έσοδα	18				
Φόροι	18.1	66.348.533.362,37	64.191.562.237,06	64.014.666.249,41	(176.895.987,65)
Κοινωνικές εισφορές	18.2	60.628.272,93	60.877.261,24	60.877.261,24	0,00
Μεταβιβάσεις	18.3	8.569.028.803,07	6.111.482.603,12	7.616.778.770,09	1.505.296.166,97
Πωλήσεις	18.4	1.555.324.577,20	3.492.378.088,52	1.068.169.905,77	(2.424.208.182,75)
Λοιπά τρέχοντα έσοδα	18.5	4.168.409.691,58	4.815.402.356,65	4.839.890.780,90	24.488.424,25
Σύνολο εσόδων		**80.701.924.707,15**	**78.671.702.546,59**	**77.600.382.967,42**	**(1.071.319.579,17)**
Έξοδα	19				
Παροχές σε εργαζομένους	19.1	(11.950.830.850,99)	(11.754.494.087,82)	(11.531.214.561,76)	223.279.526,06
Κοινωνικές παροχές	19.2	(538.817.423,21)	(353.363.001,54)	(353.363.001,54)	0,00
Μεταβιβάσεις	19.3	(45.744.446.199,32)	(45.016.613.569,82)	(45.193.847.794,29)	(177.234.224,47)
Αναλώσεις αγαθών και υπηρεσιών	19.4	(4.537.815.327,81)	(3.588.013.293,95)	(3.589.247.272,63)	(1.233.978,68)
Επιδοτήσεις	19.5	(1.920.668.197,21)	(1.182.225.063,04)	(1.182.225.063,04)	0,00
Τόκοι	19.6	(9.997.434.467,06)	(10.202.469.249,78)	(10.202.469.249,78)	0,00
Λοιπές δαπάνες	19.7	(26.647.376,87)	(117.445.700,15)	(117.445.700,15)	0,00
Αποσβέσεις	19.8	(4.433.623.020,69)	(3.285.436.698,47)	(3.285.436.698,47)	0,00
Σύνολο εξόδων		**(79.150.282.863,16)**	**(75.500.060.664,57)**	**(75.455.249.341,66)**	**44.811.322,91**
Λειτουργικό αποτέλεσμα		**1.551.641.843,99**	**3.171.641.882,02**	**2.145.133.625,76**	**(1.026.508.256,26)**
Λοιπά έσοδα και κέρδη	20	2.533.174.137,21	3.756.492.313,03	3.498.775.385,03	(257.716.928,00)
Λοιπά έξοδα και ζημιές	20	(5.603.427.976,03)	(8.161.055.829,77)	(8.214.760.531,25)	(53.704.701,48)
Αποτέλεσμα από λοιπά έσοδα και κέρδη/έξοδα και ζημίες		**(3.070.253.838,82)**	**(4.404.563.516,74)**	**(4.715.985.146,22)**	**(311.421.629,48)**
Καθαρό πλεόνασμα ή έλλειμμα περιόδου		**(1.518.611.994,83)**	**(1.232.921.634,72)**	**(2.570.851.520,46)**	**(1.337.929.885,74)**

ποσά σε €

Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις
περιόδου αναφοράς 1/1/2025 έως 31/12/2025

ΙΙΙ. Κατάσταση Μεταβολών Καθαρής Θέσης - Αναδρομική Αναδιατύπωση 2024

	Σημ.	Σωρευμένο πλεόνασμα/ έλλειμμα	Σύνολο Καθαρής Θέσης
Υπόλοιπο 01.01.2024		**(362.019.913.171,26)**	**(362.019.913.171,26)**
Επίδραση μεταβολής λογιστικής πολιτικής/ διόρθωσης αποτύπωσης		**(5.698.538.771,72)**	**(5.698.538.771,72)**
Υπόλοιπο 1/1/2024, αναδιατύπωση		**(367.718.451.942,98)**	**(367.718.451.942,98)**
Πλεόνασμα/έλλειμμα περιόδου		(1.232.921.634,72)	(1.232.921.634,72)
Επίδραση μεταβολής λογιστικής πολιτικής/διόρθωσης αποτύπωσης στο πλεόνασμα/έλλειμμα περιόδου		(1.337.929.885,74)	(1.337.929.885,74)
Πλεόνασμα/έλλειμμα περιόδου αναδιατύπωση		**(2.570.851.520,46)**	**(2.570.851.520,46)**
Διαφορές απογραφής		(104.501.545,84)	(104.501.545,84)
Σύνολο καθαρής θέσης 31.12.2024 αναδιατύπωση		**(370.393.805.009,29)**	**(370.393.805.009,29)**
Διαφορές απογραφής		0,00	0,00
Σύνολο καθαρής θέσης 01.01.2025 αναδιατύπωση		**(370.393.805.009,29)**	**(370.393.805.009,29)**
Πλεόνασμα/έλλειμμα περιόδου		(1.518.611.994,83)	(1.518.611.994,83)
Διαφορές απογραφής αναδιατύπωση		**63.121.734,40**	**63.121.734,40**
Σύνολο καθαρής θέσης 31.12.2025		**(371.849.295.269,72)**	**(371.849.295.269,72)**

ποσά σε €

ΙΙΙ. Κατάσταση Μεταβολών Καθαρής Θέσης [1]

	Σημ.	Σωρευμένο πλεόνασμα/ έλλειμμα	Σύνολο Καθαρής Θέσης
Υπόλοιπο 01.01.2024		**(362.019.913.171,26)**	**(362.019.913.171,26)**
Πλεόνασμα/έλλειμμα περιόδου		(1.232.921.634,72)	(1.232.921.634,72)
Διαφορές απογραφής		(104.501.545,84)	(104.501.545,84)
Σύνολο καθαρής θέσης 31.12.2024		**(363.357.336.351,82)**	**(363.357.336.351,82)**
Διαφορές απογραφής		0,00	0,00
Σύνολο καθαρής θέσης 01.01.2025		**(363.357.336.351,82)**	**(363.357.336.351,82)**
Πλεόνασμα/έλλειμμα περιόδου		(1.518.611.994,83)	(1.518.611.994,83)
Διαφορές απογραφής	17	(6.973.346.923,07)	(6.973.346.923,07)
Σύνολο καθαρής θέσης 31.12.2025		**(371.849.295.269,72)**	**(371.849.295.269,72)**

ποσά σε €

[1] Η κατάσταση παρατίθεται όπως περιλαμβάνεται στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της περιόδου αναφοράς 1/1/2025–31/12/2025, πριν από την αναδρομική αναδιατύπωση των συγκριτικών στοιχείων της χρήσης 2024, και παρουσιάζεται για λόγους σύγκρισης με την αναδιατυπωμένη κατάσταση που προηγείται.

Διαφορές αναδιατύπωσης Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης 31.12.2024

Η αναδιατύπωση αυξάνει τα περιουσιακά στοιχεία κατά 998,65 εκατ. ευρώ και τις υποχρεώσεις κατά 8.035,11 εκατ. ευρώ. Ως αποτέλεσμα, η καθαρή θέση μειώνεται κατά 7.036,47 εκατ. ευρώ, από (363.357,34) εκατ. ευρώ σε (370.393,81) εκατ. ευρώ.

Περιουσιακά στοιχεία: αύξηση κατά 998,65 εκατ. ευρώ

- **Απαιτήσεις, αύξηση κατά 1.305,38 εκατ. ευρώ:**
    - απαίτηση από το τίμημα παραχώρησης της Αττικής Οδού που εισπράχθηκε τον Ιανουάριο 2025: 784,80 εκατ. ευρώ
    - μεταφορά της συνεισφοράς στο InvestEU σε απαιτήσεις: 244,70 εκατ. ευρώ
    - απαιτήσεις του Ταμείου Εγγυοδοσίας COVID: 156,66 εκατ. ευρώ
    - διόρθωση της απομείωσης απαιτήσεων: καθαρή αύξηση 170,89 εκατ. ευρώ, που προκύπτει από αύξηση 224,59 εκατ. ευρώ για τις χρήσεις 2022–2023 και μείωση 53,70 εκατ. ευρώ για τη χρήση 2024
    - μείωση απαιτήσεων του Ταμείου Αλληλεγγύης ν. 4662/2020: 51,66 εκατ. ευρώ
- **Επενδύσεις σε ελεγχόμενες οντότητες, μείωση κατά 306,73 εκατ. ευρώ:** διόρθωση της αποτίμησης της συμμετοχής στο ΤΧΣ κατά την απορρόφησή του από την ΕΕΣΥΠ (257,72 εκατ. ευρώ) και της συμμετοχής στον Διεθνή Αερολιμένα Ηρακλείου (49,02 εκατ. ευρώ).

Υποχρεώσεις: αύξηση κατά 8.035,11 εκατ. ευρώ

- **Πληρωτέες υποχρεώσεις, μείωση κατά 14.338,64 εκατ. ευρώ:** αναταξινόμηση του μακροπρόθεσμου μέρους των δεδουλευμένων τόκων στις άλλες μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις.

- **Άλλες βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις, αύξηση κατά 919,27 εκατ. ευρώ:**
    - υποχρεώσεις από επιστροφές φόρων: 756,62 εκατ. ευρώ
    - βραχυπρόθεσμο μέρος του αναβαλλόμενου εσόδου της Αττικής Οδού: 128,36 εκατ. ευρώ
    - Ταμείο Εγγυοδοσίας COVID: 34,29 εκατ. ευρώ
- **Άλλες μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, αύξηση κατά 21.454,49 εκατ. ευρώ:**
    - αναταξινόμηση του μακροπρόθεσμου μέρους των δεδουλευμένων τόκων από τις πληρωτέες υποχρεώσεις: 14.338,64 εκατ. ευρώ
    - αναβαλλόμενο έσοδο από την παραχώρηση της Αττικής Οδού: 3.080,65 εκατ. ευρώ
    - αναβαλλόμενο έσοδο από το ΤΑΑ: 2.876,00 εκατ. ευρώ
    - Ταμείο Εγγυοδοσίας COVID: 1.097,72 εκατ. ευρώ
    - υποχρέωση προς το ΑΚΑΓΕ για την απόδοση της διαφοράς μεταξύ του οριστικού ποσού του πόρου και της πρόβλεψης της χρήσης 2024: 61,47 εκατ. ευρώ

Καθαρή θέση: μείωση κατά 7.036,47 εκατ. ευρώ

- **Έλλειμμα περιόδου, αύξηση κατά (1.337,93) εκατ. ευρώ:** επίδραση της αναδιατύπωσης στο αποτέλεσμα της χρήσης 2024 (βλ. ανάλυση στην ΚΧΕ).
- **Σωρευμένο έλλειμμα περιόδου, αύξηση κατά (5.698,54) εκατ. ευρώ:** προσαρμογές που αφορούν χρήσεις πριν από το 2024 και αναγνωρίζονται στα υπόλοιπα έναρξης της καθαρής θέσης 1.1.2024:
    - ΤΑΑ, μείωση 4.380,00 εκατ. ευρώ: έσοδα προηγούμενων χρήσεων που μεταφέρονται σε αναβαλλόμενο έσοδο. Από το ποσό αυτό, 1.504,00 εκατ. ευρώ αναγνωρίζονται ως έσοδο της χρήσης 2024.
    - Ταμείο Εγγυοδοσίας COVID, μείωση 999,18 εκατ. ευρώ: έσοδα προηγούμενων χρήσεων που μεταφέρονται σε υποχρέωση.
    - Επιστροφές φόρων, μείωση 579,72 εκατ. ευρώ: αναγνώριση της υποχρέωσης για επιστροφές φόρων που υφίστατο κατά την 31.12.2023.
    - Απομείωση απαιτήσεων, αύξηση 224,59 εκατ. ευρώ: διόρθωση της απομείωσης των χρήσεων 2022–2023.
    - InvestEU, αύξηση 122,35 εκατ. ευρώ: συνεισφορά των χρήσεων 2022–2023 που μεταφέρεται σε απαιτήσεις.
    - Διεθνής Αερολιμένας Ηρακλείου, μείωση 49,02 εκατ. ευρώ: διόρθωση της αποτίμησης της συμμετοχής σε προηγούμενη χρήση.
    - Ταμείο Αλληλεγγύης ν. 4662/2020, μείωση 37,56 εκατ. ευρώ: διόρθωση του υπολοίπου της απαίτησης κατά την 31.12.2023.

Τυχόν διαφορές στα αθροίσματα οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Επίδραση της αναδιατύπωσης ανά προσαρμογή

Το πρόσημο δείχνει την επίδραση στην καθαρή θέση: θετικό για αύξηση απαιτήσεων/επενδύσεων ή για όφελος στο αποτέλεσμα, αρνητικό για αύξηση υποχρεώσεων ή για επιβάρυνση του αποτελέσματος. Οι αναταξινομήσεις δεν περιλαμβάνονται στον πίνακα, καθώς δεν επηρεάζουν την καθαρή θέση.

ποσά σε εκατ. ευρώ

Προσαρμογή	Απαιτήσεις / Επενδύσεις	Υποχρεώσεις	Αποτέλεσμα 2024	Επίδραση στην Καθαρή Θέση 1.1.2024
Πόροι ΤΑΑ	–	-2.876,00	+1.504,00	-4.380,00
Σύμβαση παραχώρησης Αττικής Οδού	+784,80	-3.209,01	-2.424,21	–
Ταμείο Εγγυοδοσίας COVID	+156,66	-1.132,01	+23,82	-999,18
Επιστροφές φόρων	–	-756,62	-176,90	-579,72
Απομειώσεις απαιτήσεων	+170,89	–	-53,70	+224,59
InvestEU	+244,70	–	+122,35	+122,35
Αποτιμήσεις επενδύσεων ΤΧΣ(ΕΕΣΥΠ) / ΔΑ Ηρακλείου	-306,73	–	-257,72	-49,02
ΑΚΑΓΕ	–	-61,47	-61,47	–
Ταμείο Αλληλεγγύης ν. 4662/2020	-51,66	–	-14,10	-37,56
Σύνολο	**+998,65**	**-8.035,11**	**-1.337,93**	**-5.698,54**

Λογιστικός χειρισμός ανά προσαρμογή

- **ΤΑΑ:** οι πόροι του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας που εισπράττονται αναγνωρίζονται ως υποχρέωση (αναβαλλόμενο έσοδο) και μεταφέρονται στα αποτελέσματα με βάση το κόστος υλοποίησης των έργων και των σχετικών δαπανών της Γενικής Κυβέρνησης, αντί να αναγνωρίζονται ως έσοδο κατά την είσπραξη.
- **Αττική Οδός:** το εφάπαξ τίμημα της σύμβασης παραχώρησης αναγνωρίζεται ως υποχρέωση (αναβαλλόμενο έσοδο) και μεταφέρεται στα αποτελέσματα σε συστηματική βάση κατά τη διάρκεια της παραχώρησης. Το τμήμα του τιμήματος που εισπράχθηκε τον Ιανουάριο 2025 αναγνωρίζεται ως απαίτηση κατά την 31.12.2024.
- **Ταμείο Εγγυοδοσίας COVID:** οι πόροι του Ταμείου αναγνωρίζονται ως υποχρέωση (αναβαλλόμενο έσοδο) και μεταφέρονται στα αποτελέσματα με βάση τις δαπάνες. Οι απαιτήσεις από την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα, οι πιστωτικοί τόκοι και οι δαπάνες του Ταμείου αναγνωρίζονται στα αντίστοιχα κονδύλια.
- **Επιστροφές φόρων:** αναγνωρίζονται σε δεδουλευμένη βάση ως υποχρέωση και παρουσιάζονται διακριτά από τις απαιτήσεις από φόρους. Τα ποσά που αφορούν τη χρήση 2024 αναγνωρίστηκαν ως μείωση των εσόδων από φόρους.
- **Απομείωση απαιτήσεων:** διορθώθηκε ο υπολογισμός της απομείωσης απαιτήσεων των χρήσεων 2022–2024.

- **InvestEU:** η συνεισφορά στο τμήμα κράτους-μέλους του InvestEU αναγνωρίζεται ως απαίτηση και όχι ως δαπάνη μεταβιβάσεων.
- **Επένδυση στο ΤΧΣ:** διορθώθηκε η αποτίμηση της συμμετοχής κατά την απορρόφησή του από την ΕΕΣΥΠ.
- **Επένδυση στον Διεθνή Αερολιμένα Ηρακλείου:** διορθώθηκε η αποτίμηση της συμμετοχής σε προηγούμενη χρήση.
- **ΑΚΑΓΕ:** η διαφορά μεταξύ του οριστικού ποσού του πόρου και του ποσού που αποδόθηκε βάσει πρόβλεψης αναγνωρίζεται σε δεδουλευμένη βάση, ως υποχρέωση και δαπάνη μεταβιβάσεων της χρήσης στην οποία αφορά.
- **Ταμείο Αλληλεγγύης** ν. 4662/2020**:** διορθώθηκε το υπόλοιπο της απαίτησης από το Ταμείο. Τα ποσά που αφορούν τη χρήση 2024 αναγνωρίστηκαν ως δαπάνες μεταβιβάσεων.
- **Δεδουλευμένοι τόκοι:** το μέρος των δεδουλευμένων τόκων που είναι πληρωτέο μετά από δώδεκα μήνες από την ημερομηνία αναφοράς ταξινομείται στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις. Η αναταξινόμηση δεν επηρεάζει το αποτέλεσμα ούτε την καθαρή θέση.
- **Μισθοδοσία κληρικών:** η δαπάνη μισθοδοσίας των κληρικών αναταξινομείται από τις παροχές σε εργαζόμενους στις μεταβιβάσεις. Η αναταξινόμηση δεν επηρεάζει το αποτέλεσμα.

Διαφορές αναδιατύπωσης Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Επίδοσης χρήσης 2024

Το έλλειμμα της χρήσης 2024 αυξάνεται κατά (**1.337,93)** εκατ. ευρώ, από (1.232,92) εκατ. ευρώ σε (2.570,85) εκατ. ευρώ. Η μεταβολή αναλύεται ως εξής:

Έσοδα: συνολική μείωση κατά 1.071,32 εκατ. ευρώ

- **Φόροι (-176,90 εκατ. ευρώ):** αναγνώριση των επιστροφών φόρων σε δεδουλευμένη βάση.
- **Μεταβιβάσεις (+1.505,30 εκατ. ευρώ):** αναγνώριση ως εσόδου της χρήσης μέρους του αναβαλλόμενου εσόδου από το ΤΑΑ (1.504,00 εκατ. ευρώ) και εσόδου του Ταμείου Εγγυοδοσίας COVID (1,30 εκατ. ευρώ).
- **Πωλήσεις (-2.424,21 εκατ. ευρώ):** από το τίμημα παραχώρησης της Αττικής Οδού που είχε αναγνωριστεί ως έσοδο της χρήσης (2.456,30 εκατ. ευρώ), ποσό 2.424,21 εκατ. ευρώ μεταφέρεται σε αναβαλλόμενο έσοδο, το οποίο αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της σύμβασης παραχώρησης.
- **Λοιπά τρέχοντα έσοδα (+24,49 εκατ. ευρώ):** πιστωτικοί τόκοι του Ταμείου Εγγυοδοσίας COVID.

Έξοδα: συνολική μείωση κατά 44,81 εκατ. ευρώ, που βελτιώνει το αποτέλεσμα

- **Παροχές σε εργαζόμενους, μείωση κατά 223,28 εκατ. ευρώ:** αναταξινόμηση της μισθοδοσίας των κληρικών στις μεταβιβάσεις.
- **Μεταβιβάσεις, αύξηση κατά 177,23 εκατ. ευρώ:**
  - αύξηση λόγω αναταξινόμησης της μισθοδοσίας των κληρικών από τις παροχές σε εργαζόμενους (223,28 εκατ. ευρώ)
  - μείωση λόγω μεταφοράς της συνεισφοράς InvestEU σε απαιτήσεις (122,35 εκατ. ευρώ)
  - αύξηση λόγω αναγνώρισης της υποχρέωσης προς το ΑΚΑΓΕ για τη διαφορά μεταξύ του οριστικού ποσού πόρου και της πρόβλεψης της χρήσης (61,47 εκατ. ευρώ)
  - αύξηση λόγω δαπανών του Ταμείου Αλληλεγγύης ν. 4662/2020 (14,10 εκατ. ευρώ)
  - αύξηση λόγω δαπανών του Ταμείου Εγγυοδοσίας COVID (0,73 εκατ. ευρώ)
- **Αναλώσεις αγαθών και υπηρεσιών, αύξηση κατά 1,23 εκατ. ευρώ:** δαπάνες του Ταμείου Εγγυοδοσίας COVID.

Λοιπά έσοδα και κέρδη / έξοδα και ζημίες: συνολική επιβάρυνση του αποτελέσματος κατά 311,42 εκατ. ευρώ

- **Λοιπά έσοδα και κέρδη (-257,72 εκατ. ευρώ):** διόρθωση της αποτίμησης της συμμετοχής στο ΤΧΣ κατά την απορρόφησή του από την ΕΕΣΥΠ.
- **Λοιπά έξοδα και ζημίες (-53,70 εκατ. ευρώ):** διόρθωση της απομείωσης απαιτήσεων της χρήσης 2024.